
**BOKT "Falcon Finance" Məhdud
Məsuliyyətli Cəmiyyəti**

31 dekabr 2025-ci il tarixinə
Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq
Standartlarına uyğun hazırlanmış Maliyyə
Hesabatları və Müstəqil Auditorların Hesabatı

MƏZMUN

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN HESABATI

MALİYYƏ HESABATLARI

Maliyyə Vəziyyəti haqqında Hesabat	3
Məcmu Gəlirlər haqqında Hesabat	4
Kapitalda Dəyişikliklər haqqında Hesabat	5
Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti haqqında Hesabat.....	6

MALİYYƏ HESABATLARINA AİD QEYDLƏR

1	Cəmiyyət və Onun Fəaliyyəti.....	7
2	Cəmiyyətin Əməliyyat Mühiti	7
3	Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi	8
4	Uçot Siyasətinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Ehtimallar və Mülahizələr	15
5	Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara Dair Şərhlərin Tətbiqi	17
6	Yeni Uçot Qaydaları	18
7	Pul Vəsaitləri və Onların Ekvivalentləri	19
8	Müştərilərə Verilmiş Kreditlər.....	20
9	Torpaq, Tikili, Avadanlıq və Qeyri-Maddi Aktivlər	24
10	Digər Aktivlər	25
11	Müddətli Borc Öhdəlikləri.....	25
12	Buraxılmış Borc Qiymətli Kağızları.....	25
13	Əlaqəli Tərəflər Qarşısında Borclar	25
14	Digər Öhdəliklər	26
15	Nizamnamə Kapitalı	26
16	Faiz Gəliri və Xərçi	26
17	Haqq və Komissiya Gəlirləri və Xərcləri.....	26
18	İnzibati və Digər Əməliyyat Xərcləri	27
19	Mənfəət vergisi Xərçi	27
20	Təəhhüdlər və Şərti Öhdəliklər	27
21	Əlaqəli Tərəflərlə Qalıqlar və Əməliyyatlar	28
22	Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi	28
23	Maliyyə Alətlərinin Ədalətli Dəyəri	32
24	Maliyyə Alətlərinin Qiymətləndirmə Kateqoriyaları üzrə Təqdim Edilməsi	32
25	Hesabat Dövründən sonra Baş Vermiş Hadisələr.....	33

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

Bank Olmayan Kredit Təşkilatı "Falcon Finance" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin İdarə Heyətinə:

Rəy

Biz, Bank Olmayan Kredit Təşkilatı "Falcon Finance" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (bundan sonra "Cəmiyyət" adlandırılacaq) 31 dekabr 2025-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixdə başa çatan il üzrə məcmu gəlir haqqında hesabatdan, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatından və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan, habelə uçot siyasətinin təsviri və digər izahedici qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları Cəmiyyətin 31 dekabr 2025-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından düzgün əks etdirir.

Rəy üçün Əsaslar

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın "Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun məsuliyyəti" bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar üzrə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının mühasiblər üçün dərc etdiyi "Etika məcəlləsinin" (MBESŞ məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi və MBESŞ məcəlləsinin tələblərini yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Maliyyə Hesabatlarına görə Rəhbərliyin və İqtisadi Subyektin İdarə Edilməsinə Cavabdeh olan Səlahiyyətli Şəxslərin Məsuliyyəti

Rəhbərlik bu maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladığı zaman, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz təqdim edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, saxtakarlıq və ya xətlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin bu səviyyədə olan əminlik də əhəmiyyətli təhriflər mövcud olduğu hallarda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış auditin belə təhrifləri həmişə aşkarlayacağına zəmanət vermir. Təhriflər saxtakarlıq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya xətlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Saxtakarlıq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riski xətlər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki saxtakarlıq sözləşmə, dələduzluq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər;
- Cəmiyyətin daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərtilə, bu şəraitlərdə uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük;
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk;
- Mühəsibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Cəmiyyətin fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilər. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair nəticə çıxarıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimiz dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər;
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

Biz həmçinin iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə bəyanat veririk ki, müstəqilliyə və müstəqilliyimizə təsir etməsi əsaslandırılmış şəkildə güman edilən bütün əlaqələr və digər məsələlərə, habelə müvafiq olduğunda əlaqəli qorunma tədbirləri haqqında məlumat verməyimizə dair müvafiq etik normalarına riayət etmişik.

Cəmiyyətin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin nəzərinə çatdırılmış məsələlərdən biz cari dövr üzrə maliyyə hesabatlarının ən əhəmiyyətli və bu səbəbdən əsas audit məsələləri olanları müəyyən edirik. Bu məsələnin ictimaiyyətə açıqlanmasına qanun və ya qaydalarla yol verilmədiyi halda və ya, çox nadir hallarda, məsələ haqqında hesabatda məlumat vermənin mənfi təsirlərinin onun ictimaiyyət üçün faydalarından çox olacağı əsaslandırılmış şəkildə güman edildiyinə görə biz bu məsələ haqqında hesabatımızda məlumatın verilməməsinə qərara almadığımız halda, biz bu məsələləri auditor hesabatında təsvir edirik.

UHY AUDIT LLC

19 mart 2026-cı il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

	Qeyd	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	91,013	63,647
Müştərilərə verilmiş kreditlər	8	7,014,933	6,532,009
Cari mənfəət vergisi aktivləri	19	137,037	-
Torpaq, tikili, avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər	9	43,629	42,000
Digər aktivlər	10	131,301	116,443
Cəmi aktivlər		7,417,913	6,754,099
Öhdəliklər və kapital			
Öhdəliklər			
Müddətli borc öhdəlikləri	11	2,297,578	1,727,976
Buraxılmış borc istiqrazları - uzunmüddətli	12	401,833	401,667
Əlaqəli tərəflər qarşısında borclar	13	866,059	864,244
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	19	-	132,463
Digər öhdəliklər	14	1,870,064	1,583,793
Cəmi öhdəliklər		5,435,534	4,710,143
Nizamnamə kapitalı	15	1,000,000	1,000,000
Bölüşdürülməmiş mənfəət		982,379	1,043,956
Cəmi kapital		1,982,379	2,043,956
Cəmi öhdəliklər və kapital		7,417,913	6,754,099

19 mart 2026-cı il tarixində İdarə Heyəti adından təsdiq edilmiş və imzalanmışdır.

Fərid Muradov
Direktor

Gülər Muradova
Maliyyə Direktoru

	Qeyd	31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il
Effektiv faiz metodundan istifadə edilməklə hesablanmış faiz gəliri	16	1,804,587	1,876,253
Faiz xərci	16	(339,903)	(186,896)
Faiz yaradan aktivlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat ayırmalarından sonra xalis faiz gəliri		1,464,684	1,689,357
Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat ayırmaları	8	(289,734)	(30,492)
Xalis faiz gəliri		1,174,950	1,658,865
Haqq və komissiya gəlirləri	17	11,973	47,122
Haqq və komissiya xərcləri	17	(68,539)	(63,926)
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	18	(1,179,961)	(702,462)
Mənfəət vergisindən əvvəl (zərər)/mənfəət		(61,577)	939,599
Mənfəət vergisi xərci	19	-	(184,771)
İl üzrə (zərər)/mənfəət		(61,577)	754,828
İl üzrə cəmi ümumi (zərər)/gəlir		(61,577)	754,828

19 mart 2026-cı il tarixində İdarə Heyəti adından təsdiq edilmiş və imzalanmışdır.

Fərid Muradov
Direktor

Gülər Muradova
Maliyyə Direktoru

	Nizamnamə kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
1 yanvar 2024-cü il	1,000,000	289,128	1,289,128
il üzrə cəmi ümumi gəlir	-	754,828	754,828
31 dekabr 2024-cü il	1,000,000	1,043,956	2,043,956
il üzrə cəmi ümumi zərər	-	(61,577)	(61,577)
31 dekabr 2025-ci il	1,000,000	982,379	1,982,379

19 mart 2026-cı il tarixində İdarə Heyəti adından təsdiq edilmiş və imzalanmışdır.

Fərid Muradov
Direktor

Gülər Muradova
Maliyyə Direktoru

	Qeyd	31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il
Əməliyyat fəaliyyəti ilə bağlı pul axınları			
Əldə edilmiş faiz gəliri	16	1,804,587	1,876,253
Ödənilmiş faiz xərci	16	(330,013)	(182,630)
Əldə edilmiş haqq və komissiya	17	11,973	47,122
Ödənilmiş haqq və komissiya	17	(68,539)	(63,926)
Ödənilmiş əməliyyat xərcləri	18	(1,161,754)	(688,715)
Ödənilmiş mənfəət vergisi	19	(269,500)	(140,948)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat (fəaliyyətinə yönəldilmiş)/fəaliyyətindən daxil olan xalis pul axınları		(13,246)	847,156
Əməliyyat aktivlərində xalis (artım)/azalma:			
Müştərilərə verilmiş kreditlər	8	(772,658)	(576,336)
Digər aktivlər	10	(14,858)	(10,449)
Əməliyyat öhdəliklərində xalis artım/(azalma):			
Əlaqəli tərəflər qarşısında borclar	13	1,815	30,983
Digər öhdəliklər	14	286,271	(1,314,222)
Əməliyyat fəaliyyətinə yönəldilmiş xalis pul axınları		(512,676)	(1,022,868)
İnvestisiya fəaliyyəti ilə bağlı pul axınları			
Torpaq, tikili və avadanlıq maddələrinin əldə edilməsi	9	(15,790)	(8,970)
İnvestisiya fəaliyyətinə yönəldilmiş xalis pul axınları		(15,790)	(8,970)
Maliyyə fəaliyyəti ilə bağlı pul axınları			
Müddətli borc öhdəliklərindən daxilolmalar	11	2,754,000	2,375,000
Müddətli borc öhdəliklərinin ödənilməsi	11	(2,198,168)	(1,028,508)
Korporativ istiqrazların emissiyası	12	-	400,000
Korporativ istiqrazların ödənilməsi	12	-	(700,000)
Maliyyə fəaliyyətindən daxil olan xalis pul axınları		555,832	1,046,492
Valyuta mübadiləsi üzrə məzənnə dəyişikliklərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri		-	-
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artım		27,366	14,654
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, ilin əvvəlinə	7	63,647	48,993
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, ilin sonuna	7	91,013	63,647

19 mart 2026-cı il tarixində İdarə Heyəti adından təsdiq edilmiş və imzalanmışdır.

Fərid Muradov
Direktor

Gülər Muradova
Maliyyə Direktoru

1 Cəmiyyət və Onun Fəaliyyəti

BOKT "Falcon Finance" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (bundan sonra "Cəmiyyət") 27 may 2013-cü il tarixində 2002647911 qeydiyyat nömrəsi ilə Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyinin Bakı şəhər Vergilər Departamentində qeydiyyatdan keçmiş Bank Olmayan Kredit Təşkilatıdır. Cəmiyyət, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı ("ARMB") tərəfindən tənzimlənir və BKT-16 sayılı xüsusi lisenziya nomrəsi əsasında öz fəaliyyətini həyata keçirir. Cəmiyyətin əsas fəaliyyəti kreditlərin təqdim edilməsindən ibarətdir. Mövcud lisenziya əsasında Cəmiyyətin girov qismində pul əmanətləri almaq hüququ yoxdur.

31 dekabr 2025-ci il tarixinə Cəmiyyətin 32 nəfər əməkdaşı (31 dekabr 2024-cü il: 25 nəfər) olmuşdur.

Cəmiyyətin hüquqi ünvanı və fəaliyyət yeri. Cəmiyyətin hüquqi ünvanı Nərimanov Rayonu, Əhməd Rəcəbli, ev.46. Bakı, Azərbaycan Respublikasıdır.

31 dekabr 2025-ci il və 31 dekabr 2024-cü il tarixlərinə Cəmiyyətin payları aşağıdakı səhmdarlara məxsus olmuşdur:

Səhmdarlar	31 dekabr 2025-ci il tarixinə səhmlər %	31 dekabr 2024-cü il tarixinə səhmlər %
Tağiyev Vüsal Nizami oğlu	50.00	50.00
Salmanova Brilyant Mirhəbib qızı	50.00	50.00
	100.00	100.00

2 Cəmiyyətin Əməliyyat Mühiti

Cəmiyyət fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir.

Azərbaycan iqtisadiyyatında 2025-ci ildə enerji sektorundakı tendensiyaların təsiri ilə əvvəlki illə müqayisədə artım tempində səngimə müşahidə edilmişdir. Real ÜDM artımı 2024-cü ildəki 4.1%-dən azalaraq 2025-ci ildə 1.4% təşkil etmişdir. Bu göstəricilər sektorlar arasında fərqliliklə xarakterizə olunmuşdur: qeyri-neft iqtisadiyyatı genişlənməyə davam edərək ilk səkkiz ayda təxminən 2.6% artmış, karbohidrogen sektoru isə 2.1% azalmışdır. Hazırda qeyri-neft sektoru tikinti, ticarət, turizm və informasiya-kommunikasiya texnologiyaları (İKT) sahələrindəki güclü fəaliyyəti əks etdirir.

Ölkənin iqtisadi artımı və fiskal sabitliyi karbohidrogen ixracından və bununla bağlı gəlirlərdən əhəmiyyətli dərəcədə asılı olmağa davam etmişdir. 2025-ci ildə ümumi neft və kondensat hasilatı 27.7 milyon tona düşmüşdür. Həcm azalmasına baxmayaraq, neft qiymətlərinin büdcə fərziyyələrindən yuxarı olması ("Azeri Light" bir barel üçün ortalama 73.8 ABŞ dolları təşkil etmişdir) hesabına fiskal buferlər möhkəm qalmışdır. Cari hesablar balansının profisit müsbət qalmış, lakin ÜDM-in 4.3%-nə (proqnoz) qədər azalmışdır, valyuta ehtiyatları isə güclü qalaraq üç illik idxalı qarşılamaq üçün yetərli səviyyədə olmuşdur.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı ("ARMB") qiymət sabitliyini qorumaq üçün səylərini davam etdirmişdir. İnflyasiya 2025-ci ilin ilk səkkiz ayında ərzaq və xidmətlər hesabına cüzi artaraq 5.6% təşkil etsə də, ARMB-nin hədəf diapazonunda (4% ±2%) qalmışdır. Dəyişən makroiqtisadi şəraitə cavab olaraq, ARMB pul siyasətini yumşaltmış və 2025-ci ilin iyul ayında uçot dərəcəsini 25 baza bəndi azaldaraq 7.0%-ə endirmişdir.

2025-ci ildə Azərbaycanın kredit profilində davamlı yaxşılaşma müşahidə edilmişdir. 2025-ci ilin iyun ayında "Moody's Investors Service" güclü fiskal buferləri və borcların ehtiyatlı idarə edilməsini əsas gətirərək Azərbaycanın suveren reytingini "Baa3" səviyyəsinə yüksəltmişdir. Bu, 2024-cü ildə qoyulmuş müsbət trayektoriyanın davamıdır. Xarici borc ÜDM-in təxminən 7.6%-i səviyyəsində sabitləşərək ölkənin investisiya dərəcəli reyting hədəflərini daha da dəstəkləmişdir.

Azərbaycan iqtisadiyyatı 2025-ci ildə mürəkkəb global geosiyasi mühitdə fəaliyyət göstərmişdir. Bununla belə, regional sabitlik perspektivləri əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşmışdır.

8 avqust 2025-ci ildə Azərbaycan və Ermənistan Cənubi Qafqaz vasitəsilə yeni maneəsiz regional əlaqə marşrutunun yaradılmasını hədəfləyən ABŞ-ın vasitəçiliyi ilə birgə bəyannamə imzalamışdır. Bu təşəbbüs reallaşacağı təqdirdə, Şərq-Qərb ticarəti və tranzit daşımaları üçün yeni yolların açılması və "Orta Dəhliz" ticarət marşrutunun gücləndirilməsi gözlənilir.

Hökumət iqtisadi diversifikasiya və struktur islahatlarına strateji diqqətini davam etdirmişdir:

- **Rəqəmsallaşdırma və Kibertəhlükəsizlik:** Rəqəmsallaşma gündəliyi 2025-ci ilin martında Süni İntellektin iqtisadiyyata inteqrasiyası üzrə prioritetləri müəyyən edən 2025-2028-ci illər üçün Süni İntellekt Strategiyasının qəbul edilməsi ilə irəliləmişdir. "MyGov" elektron hökumət platforması əhəmiyyətli dərəcədə genişlənərək 2025-ci ilin ortalarına qədər istifadəçi sayını 1.5 milyona çatdırmışdır. Kibertəhlükəsizlik tədbirləri kritik dövlət qurumlarında müdafiəni gücləndirən 2023-2027-ci illər Strategiyası çərçivəsində davam etdirilmişdir.
- **İdarəetmə və Şəffaflıq:** Biznes mühitini yaxşılaşdırmaq üçün yeni qaydalar tətbiq edilmişdir. 2025-ci ilin aprelində Korruptsiyaya qarşı Mübarizə haqqında Qanuna dövlət qurumlarında illik risk qiymətləndirmələrini məcburi edən düzəlişlər qəbul edilmişdir. Bundan əlavə, korporativ şəffaflığı artırmaq məqsədilə 2025-ci ilin may ayında benefisiar mülkiyyətin bəyan edilməsi ilə bağlı yeni qaydalar qüvvəyə minmişdir.
- **Bərpa Olunan Enerji:** COP29-un yaratdığı impuls əsasında ölkə kommunal miqyaslı günəş və külək enerjisi layihələrinin icrasını sürətləndirmişdir. Hökumət dənizdə külək enerjisinin inkişafı üçün hazırlıq addımları atmış və yeni bərpa olunan enerji güclərinin inteqrasiyasını təmin etmək üçün ötürücü sistemin təkmilləşdirilməsini davam etdirmişdir. Əsas diqqət ölkənin dekarbonizasiya hədəflərinə çatmaq üçün layihələr boru kəmərinin (pipeline) icrasına yönəlmişdir.
- **Nəqliyyat və Logistika:** İnstitusional islahatlar çərçivəsində rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat sektorundakı əsas dövlət müəssisələrini konsolidasiya etmək və səmərəliliyini artırmaq məqsədilə Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin tabeliyində Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdinqi (AZCON) yaradılmışdır. Həmçinin, Naxçıvanı Türkiyənin əsas nəqliyyat qovşaqları ilə birləşdirmək potensialına malik Qars-Dilucu dəmir yolunda hazırlıq işlərinə başlanılmışdır.

Cəmiyyətin rəhbərliyi inkişaf edən makroiqtisadi mühiti diqqətlə izləyir və Cəmiyyətin biznesinin dayanıqlığını və inkişafını təmin etmək üçün zəruri tədbirləri davam etdirir.

Buna baxmayaraq, iqtisadi mühitə bağlı rəhbərliyin cari proqnozları və təxminləri iqtisadi fəaliyyətin proqnozlaşdırılması ilə bağlı qeyri-müəyyənliklərin mövcudluğuna görə faktiki nəticələrdən fərqli ola bilər.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi

Maliyyə Hesabatlarının tərtib edilməsinin əsas prinsipləri. Hazırkı maliyyə hesabatları (bundan sonra "maliyyə hesabatları") Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") uyğun olaraq hazırlanmışdır. Hazırkı maliyyə hesabatlarında hesabat tarixi 31 dekabr tarixidir. Hazırkı maliyyə hesabatları, başqa cür qeyd edilmədiyi halda, tarixi dəyər prinsipi əsasında hazırlanmışdır.

Təqdimat valyutası. Hazırkı maliyyə hesabatlarında, başqa cür qeyd edilmədiyi halda, bütün məbləğlər Cəmiyyətin təqdimat və funksional valyutası olan Azərbaycan Manatı ("AZN") ilə ifadə edilmişdir. Bundan əlavə, uçot siyasətini tətbiq edərkən rəhbərlik öz mülahizələrini irəli sürməlidir.

Daha yüksək mülahizə tələb edən və ya mürəkkəb olan sahələr, həmçinin maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün ehtimal və təxminlərin əhəmiyyətli olduğu sahələr 1 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Yayımın və istifadənin məhdudlaşdırılması. Hazırkı maliyyə hesabatları yalnız Cəmiyyətin səhmdarlarına təqdim edilmək məqsədilə hazırlanmışdır. Beləliklə, hazırkı maliyyə hesabatları başqa məqsədlər üçün uyğun olmaya bilər. Hazırkı maliyyə hesabatları yalnız Cəmiyyətin səhmdarlarının istifadəsi üçün nəzərdə tutulmuşdur və Cəmiyyətin səhmdarlarından başqa tərəflərə yayılmamalı və onların istifadəsinə təqdim olunmamalıdır.

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı maddələrin likvidlik ardıcılığı ilə təqdim edilməsi. Cəmiyyət üçün dəqiq müəyyən edilə bilən əməliyyat dövrü olmadığına görə o, cari və uzunmüddətli aktiv və öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ayrıca göstərmir. Bunun əvəzində maliyyə aktiv və öhdəliklərin gözlənilən ödəmə müddətlərinə görə təhlili 22 sayılı Qeyddə təqdim olunur.

COVID-19 pandemiyasının təsiri. Cəmiyyət pandemiyanın və dəyişən mikro və makro iqtisadi şərtlərin onun fəaliyyətinə, maliyyə vəziyyətinə və maliyyə nəticələrinə təsirlərini qiymətləndirməyə davam edir.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları. Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktivini satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürərkən ödəniləcək dəyərdir. Ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq fəal bazarda alınıb satıla bilən qiymət ilə təsdiqlənir. Fəal bazar qiymətlər haqqında davamlı olaraq məlumat əldə etmək üçün aktiv və öhdəliklər üzrə əməliyyatların kifayət qədər tez müddətdə və həcmdə həyata keçirildiyi bazardır. Fəal bazarda alınıb satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ayrı-ayrı aktiv və ya öhdəliklərin bazar qiymətinin müəssisənin istifadəsində olan aktiv və ya öhdəliklərin miqdarına hasili nəticəsində alınan məbləğ kimi ölçülür. Bu hal hətta bazarın normal gündəlik ticarət dövrü müəssisənin istifadəsində olan aktiv və öhdəliklərin qarşılınması üçün kifayət qədər olmadıqda və bir əməliyyat üzrə mövqelərin satılması üçün sifarişlərin yerləşdirilməsi bazar qiymətinə təsir etdikdə baş verir.

Əməliyyatın qiyməti haqqında bazar məlumatı olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modelindən, həmçinin bazar şərtləri ilə həyata keçirilən analoji əməliyyatlar haqqında məlumatlara və ya investisiya olunan müəssisələrin cari dəyərinə əsaslanan modellərdən istifadə edilir. Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləndiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlil edilir:

- 1-ci Səviyyəyə oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka olunan (düzəliş edilməyən) qiymətlər ilə qiymətləndirmələr aiddir;
- 2-ci Səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlər əsasında hesablananlar) müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli ilkin məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları ilə qiymətləndirmələr aiddir; və
- 3-cü Səviyyəyə aid olan qiymətləndirmələr yalnız müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanmır (yəni, qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli həcmdə müşahidə oluna bilməyən ilkin məlumatlar tələb edilir).

Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasında köçürmələr hesabat dövrünün sonunda baş vermiş hesab edilir.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalılarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

Amortizasiya olunmuş dəyər (AC) əsas məbləğ üzrə ödənişlərin çıxılmasından və hesablanmış faizlərin əlavə edilməsindən, maliyyə aktivləri üçün isə gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatın çıxılmasından sonra maliyyə alətinin ilkin tanınma zamanı qeydə alınan dəyəridir. Hesablanmış faizlərə ilkin tanınma zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə ödənilməli məbləğ üzrə hər hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir.

Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya mükafat (o cümlədən təqdim olunma zamanı təxirə salınmış komissiyalar, əgər varsa) ayrıca göstərilmiş və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda müvafiq maddələrin balans dəyərində əks olunur.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi gələcək pul ödənişləri və ya daxilolmalarını (kreditlər üzrə gələcək zərərlər istisna olmaqla) maliyyə alətinin fəaliyyət müddəti və ya daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin ümumi balans dəyərində diskontlaşdırılan dərəcədir.

Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişkən faiz dərəcəsi üzrə kredit spreadini əks etdirən mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişkən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişkən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilir. Belə mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir. Diskont dəyərinin hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir.

Maliyyə alətləri – ilkin tanınma. Bütün maliyyə alətləri əməliyyat xərcləri də daxil olmaqla, ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanınır. İlkin tanınma zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə təsdiqlənir. İlkin tanınma zamanı gəlir və ya zərər yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda qeydə alınır. Əməliyyat qiyməti eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər müşahidə oluna bilən cari bazar əməliyyatları və ya əsas məlumat kimi yalnız müşahidə edilə bilən bazarların məlumatlarını istifadə edən qiymətləndirmə modeli ilə təsdiqlənir. İlkin tanınmadan sonra amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri üzrə gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyat tanınır və bu da aktivin ilkin tanınmasından dərhal sonra zərərin tanınması ilə nəticələnir.

Qanunvericilik və ya ümumi qəbul edilmiş bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində təchiz olunması nəzərdə tutulan maliyyə aktivlərinin bütün digər alış və satışları ("standart şərtlər" əsasında alış və satışlar), Cəmiyyətin maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır.

Alış üzrə bütün digər əməliyyatlar Cəmiyyətin həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduğu halda tanınır.

Maliyyə aktivləri – təsnifləşdirmə və sonrakı qiymətləndirmə

Qiymətləndirmə kateqoriyaları. Cəmiyyət maliyyə aktivlərini amortizasiya olunmuş dəyərlə təsnifləşdirir və ölçür. Borc maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə ölçülməsi: (i) müvafiq aktivlər portfelinin idarə olunması üçün Cəmiyyətin biznes modelindən və (ii) aktiv üzrə pul axınlarının xüsusiyyətindən asılıdır.

Biznes model. Biznes model Cəmiyyətin nağd pul axınları əldə etməsi məqsədilə portfelin idarə edilməsi üçün istifadə etdiyi metodu əks etdirir və Cəmiyyətin məqsədinin: (i) aktivlərdən yalnız müqavilə üzrə nağd pul axınlarının əldə edilməsi ("müqavilə üzrə nağd pul axınlarının əldə edilməsi üçün aktivin saxlanması") və ya (ii) müqavilədə nəzərdə tutulan və aktivlərin satışından yaranan nağd pul axınlarının əldə edilməsi ("müqavilə üzrə nağd pul axınlarının əldə edilməsi və maliyyə aktivlərinin satılması üçün aktivlərin saxlanması") olub-olmadığını müəyyən edir, (i) və (ii) bəndlər tətbiq edilmədikdə, maliyyə aktivləri "digər" biznes modellərə aid edilir və ədalətli dəyəri mənfəət və ya zərərdə tanınan ("FVTPL") aktivlər kateqoriyasında ölçülür.

Pul axınlarının xüsusiyyətləri. Biznes model müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi və ya müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsini və maliyyə aktivlərinin satılması üçün saxlanılmasını nəzərdə tutduqda, Cəmiyyət pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ibarət olub-olmadığını qiymətləndirir (SPPI təhlili).

Yenidən təsnifləşdirilmə. Maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi üzrə biznes model tam dəyişdirildikdə, bütün maliyyə alətləri yenidən təsnifləşdirilir. Aktivlərin yenidən təsnifləşdirilməsi perspektiv qaydada - biznes modeldəki dəyişiklikdən sonrakı ilk hesabat dövrünün əvvəlindən tətbiq edilir. Cəmiyyət cari və müqayisəli dövr ərzində öz biznes modelini dəyişdirməmiş və maliyyə aktivlərini yenidən təsnifləşdirməmişdir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi. Cəmiyyət hər bir hesabat tarixində amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülmüş borc alətləri üzrə gözlənilən kredit zərərlərini (GKZ) qiymətləndirir və kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatı tanıyır.

Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi aşağıdakıları özündə əks etdirir: (i) bir sıra mümkün nəticələrin qiymətləndirilməsi yolu ilə müəyyən edilmiş obyektiv və ehtimal ilə ölçülmüş məbləğ, (ii) pulun zaman dəyəri və (iii) hesabat tarixində keçmiş hadisələr, cari şərtlər və proqnozlaşdırılan gələcək iqtisadi vəziyyət haqqında artıq xərc çəkmədən və ya çalışmadan əldə edilə bilən əsaslandırılmış və təsdiqlənmiş məlumat. Amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülən borc alətləri gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat çıxılmaqla, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda göstərilir.

Cəmiyyət maliyyə aktivlərinin ilkin tanınmasından etibarən kredit keyfiyyətindəki dəyişikliklərə əsaslanaraq üç mərhələli dəyərsizləşmə modeli tətbiq edir. İlkin tanınma zamanı dəyərsizləşməmiş maliyyə aləti 1-ci Mərhələyə təsnifləşdirilir. 1-ci Mərhələdə maliyyə aktivləri üzrə GKZ növbəti 12 ay ərzində və ya müqavilədə nəzərdə tutulan ödəniş tarixinə qədər (12 ay bitənə qədər) baş verə bilən defolt hadisələri nəticəsində yaranmış bütöv müddət üçün GKZ ("12 aylıq GKZ") məbləğində qiymətləndirilir. Cəmiyyət ilkin tanınma vaxtından etibarən kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın ("SICR") baş verdiyini müəyyən edərsə, aktiv 2-ci Mərhələyə köçürülür və həmin aktiv üzrə GKZ bütöv müddət üçün GKZ əsasında, yəni müqavilədə göstərilən ödəmə tarixinə qədər, lakin gözlənilən hər hansı qabaqcadan ödənişləri nəzərə almaqla ("bütöv müddət üçün GKZ") qiymətləndirilir. Kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın baş verməsinin Cəmiyyət tərəfindən müəyyən edilməsi qaydası 22 sayılı Qeyddə təqdim edilir. Cəmiyyət maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsinə müəyyən edərsə aktiv 3-cü Mərhələyə köçürülür və həmin aktiv üzrə GKZ bütöv müddət üçün GKZ kimi qiymətləndirilir. Dəyərsizləşmiş aktivlərin və defolt hadisəsinin Cəmiyyət tərəfindən müəyyən edilməsi qaydası 22 sayılı Qeyddə izah edilir.

Maliyyə aktivlərinin silinməsi. Maliyyə aktivlərini bərpa etmək üçün Cəmiyyətin bütün praktiki imkanları tükəndikdə və Cəmiyyət belə aktivlərin bərpasına dair gözləntilərin əsaslandırılmadığı qənaətinə gəldikdə, maliyyə aktivləri tam və ya qismən silinir. Aktivlərin silinməsi tanınmanın dayandırılmasını əks etdirir.

Cəmiyyət müqaviləyə əsasən ödənilməli məbləğləri bərpa etməyə cəhd etdikdə, lakin həmin məbləğlərin bərpası ilə bağlı əsaslandırılmış gözləntiləri olmadıqda, barəsində hələ də məcburi bərpa tədbirləri görülən maliyyə aktivlərini silə bilər.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması. Cəmiyyət aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərinin tanınmasını dayandırır: (a) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (b) Cəmiyyət maliyyə aktivlərindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını üzrə mülkiyyət hüququnu ötürdükdə və ya ötürülmə haqqında müqavilə bağladıqda və bu zaman (i) həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə başqa tərəfə ötürdükdə və ya (ii) bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə ötürmədikdə və ya saxlamadıqda, lakin, həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadıqda. Qarşı tərəf satışa məhdudiyətlər qoymadan aktiv tam olaraq əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq imkanına malik olmadıqda nəzarəti özündə saxlayır.

Maliyyə aktivlərinin modifikasiyası. Cəmiyyət bəzən maliyyə aktivləri üzrə müqavilə şərtlərinə yenidən baxır və ya onları dəyişdirir. Mümkün olduğu hallarda, Cəmiyyət girovu reallaşdırmaq əvəzinə kreditin prolonqasiya edilməsinə səy göstərir. Belə səylərə ödəmə şərtlərinin dəyişdirilməsi və ya yeni kredit sazişinin imzalanması daxildir.

Şərtlər yenidən razılaşdırıldıqdan sonra bu cür kreditlər artıq gecikmiş sayılmır. Rəhbərlik prolonqasiya edilmiş kreditlər üzrə bütün şərtlərin yerinə yetirildiyinə və gələcək ödənişlərin icra olunacağına əmin olmaq məqsədilə həmin kreditləri davamlı olaraq təhlil edir. Bu cür kreditlər üçün onların ilkin, yaxud cari effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə hesablanmış fərdi və ya kollektiv şəkildə dəyərsizləşmə üzrə qiymətləndirmə davam etdirilir.

Maliyyə öhdəlikləri – qiymətləndirilmə kateqoriyaları. Maliyyə öhdəlikləri sonradan amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması. Maliyyə öhdəliyinin tanınması öhdəlik icra edildiyi halda dayandırılır (yəni, müqavilədə göstərilən öhdəlik yerinə yetirildikdə, ləğv edildikdə və ya icra müddəti başa çatdıqda).

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə müxbir hesablarda üzrə məhdudiyət qoyulmamış vəsaitlər daxildir. Verilmə tarixində istifadəsinə üç aydan çox müddətə məhdudiyət qoyulmuş vəsaitlər maliyyə vəziyyəti və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlarda pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aid edilmir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıdakı səbəblərə görə amortizasiya olunmuş dəyərlə qeydə alınır: (i) müqavilə üzrə nağd pul axınlarını əldə etmək məqsədilə saxlanılır və həmin nağd pul axınları yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ("SPPI") ibarətdir, və (ii) FVTPL kateqoriyasında qiymətləndirilmir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər. Müştərilərə verilmiş kreditlər müştərinin kreditini almaq və ya müştəriyə kredit vermək məqsədilə Cəmiyyət tərəfindən müştərilərə avans şəklində nağd pul verildiyi zaman uçota alınır. Biznes model və pul axınlarının xüsusiyyətini nəzərə alaraq, Cəmiyyət müştərilərə verilmiş kreditləri amortizasiya olunmuş dəyərlə təsnifləşdirir.

Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatlar gözlənilən kredit zərərləri üzrə proqnoz modellərə əsasən müəyyən edilir. GKZ-nin qiymətləndirilməsində istifadə edilən ilkin məlumatlar, fərziyyələr və hesablama üsulları haqqında məlumat 22 sayılı Qeyddə göstərilir.

Torpaq, tikili və avadanlıqlar. Torpaq, tikili və avadanlıqlar hər hansı yığılmış amortizasiya və ehtiyac yaranarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərlər çıxılmaqla ilkin dəyərdə uçota alınır.

Kiçik həcmli təmir və xidmət xərcləri çəkildiyi dövrdə xərcə silinir. Torpaq, tikili və avadanlıqların əsas hissələrinin əvəz edilməsi xərcləri kapitalaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir.

Rəhbərlik hər bir hesabat dövrünün sonunda torpaq, tikili və avadanlıqlar üzrə dəyərsizləşmə əlamətlərinin mövcud olub-olmadığını qiymətləndirir. Əgər bu cür əlamətlər mövcud olarsa, rəhbərlik bərpa edilə bilən dəyəri təxmin edir.

Aktivin bərpa edilə bilən dəyəri onun satışı üzrə məsrəflər çıxılmaqla, ədalətli dəyəri və istifadə dəyərindən daha yüksək olan dəyəridir. Aktivin balans dəyəri onun bərpa edilə bilən dəyərinə qədər azaldılır və dəyərsizləşmə zərəri il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Aktivin istifadə dəyərini və ya satış üzrə məsrəflər çıxılmaqla ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün istifadə edilmiş təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə, əvvəlki illərdə tanınmış dəyərsizləşmə zərəri bərpa edilir.

Torpaq, tikili və avadanlıqların silinməsindən yaranan mənfəət və ya zərər, gəlirin məbləği ilə balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və il üzrə mənfəət və ya zərərdə daxil edilir (sair əməliyyat gəlirləri və ya xərclərinin tərkibində).

Köhnəlmə. Torpaq, tikili və avadanlığın faydalı istifadə müddəti hər bir hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və lazım olduqda onların istifadə müddətlərindəki dəyişikliklər sonrakı dövrdən etibarən uçota alınır.

Aktivin artıq köhnəldiyi və istismar müddəti başa çatdığı halda, satış üzrə təxmin edilən xərclər çıxılmaqla, Cəmiyyətin həmin aktivin satışı nəticəsində əldə edəcəyi təxmin edilən məbləğ aktivin qalıq dəyəridir.

Əgər Cəmiyyət aktivlərini fiziki istismar müddətinin sonuna qədər istifadə edəcəyini gözləyərsə və əlavə qalıq dəyərinin mövcud olmadığı nəzərdə tutulursa, aktivin qalıq dəyəri sıfıra bərabər olur.

Aktivlərin qalıq dəyəri lazım olduqda hər bir hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və dəqiqləşdirilir.

Köhnəlmənin hesablanması aktiv istifadə üçün hazır olduğu tarixdən başlanır. Torpaq və başa çatdırılmamış tikililər üçün köhnəlmə hesablanmır.

Torpaq, tikili və avadanlıqların digər komponentləri üzrə köhnəlmə düz xətt metoduna əsasən aşağıdakı ehtimal edilən illik dərəcələrlə hesablanır:

	<u>İllik dərəcələr</u>
Mebel, avadanlıqlar və digər	25%
Kompüterlər və rabitə avadanlığı	25%

Qeyri-maddi aktivlər. Cəmiyyətin qeyri-maddi aktivləri müəyyən edilmiş faydalı istifadə müddətinə malik olub əsasən kapitallaşdırılmış proqram təminatından ibarətdir.

Proqram təminatı üzrə əldə edilmiş lisenziyalar onların alınması və tətbiq edilməsi üçün çəkilmiş xərclərin əsasında kapitallaşdırılır. Proqram təminatı ilə əlaqədar bütün digər xərclər çəkildiyi zaman xərcə silinir. Kapitallaşdırılmış proqram təminatı təxmin edilən faydalı istifadə müddəti (5-10 il) ərzində düz xətt metoduna əsasən amortizasiya olunur.

İcarələr. Müqavilənin başlanğıcında Cəmiyyət müqavilənin özünün və ya onun tərkibində icarə olub-olmadığını yəni, müqavilənin özündə müəyyən edilmiş aktivin istifadəsi üzrə nəzarət hüququnun, ödəniş qarşılığında müəyyən vaxt müddəti üçün ötürülməsini nəzərdə tutub-tutmadığını qiymətləndirir.

31 dekabr 2025-ci il və 31 dekabr 2024-cü il tarixlərinə Cəmiyyətin 16 sayılı MHBS-in icbari şəkildə tətbiqinə məruz qala bilən icarə müqavilələri olmamışdır. Buna görə də, rəhbərlik bütün icarə müqavilələrini 31 dekabr 2025-ci il və 31 dekabr 2024-cü il tarixlərində bitən illər üzrə əməliyyat lizinqi kimi tanımışdır.

Avans ödənişləri. Aktiv əldə etmək üçün avans ödənişləri Cəmiyyət bu aktiv üzərində nəzarət əldə etdikdə və həmin aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərənin Cəmiyyətə daxil olacağı ehtimal edildikdə aktivin qalıq dəyərində köçürülür. Digər avans ödənişləri bu ödənişlərin aid olduğu mal və xidmətlər əldə edildikdə mənfəət və ya zərəre silinir.

Əgər avans ödənişinin aid olduğu aktivlər, mallar, yaxud xidmətlərin əldə edilməməsi gözlənilirsə, həmin avans ödənişinin qalıq dəyəri müvafiq şəkildə balansdan silinir və il/dövr üzrə mənfəət və ya zərərdə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat tanınır. Cəmiyyətin avans ödənişlərinin müddəti bir ildən azdır və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda digər aktivlərin tərkibində tanınmışdır.

Müddətli borc öhdəlikləri. Müddətli borc öhdəliklərinə rezident və qeyri-rezident banklardan, eləcə də digər maliyyə institutlarından müəyyən edilmiş ödəmə müddətləri və sabit faiz dərəcəsi ilə cəlb edilmiş kreditlər daxildir. Müddətli borc öhdəlikləri amortizasiya edilmiş dəyərle qeydə alınır.

Buraxılmış borc qiymətli kağızları. Buraxılmış borc qiymətli kağızları Cəmiyyət tərəfindən emissiya edilmiş istiqrazlardan ibarətdir. Buraxılmış borc qiymətli kağızları amortizasiya olunmuş dəyərle uçota alınır.

Nizamnamə kapitalı. Nizamnamə kapitalı səhmdar tərəfindən verilən kapitalın miqdarıdır. Cəmiyyət öz nizamnamə kapitalını qanuna uyğun olaraq səhmdarın razılığı ilə artırır və ya azaldır.

Dividendlər. Dividendlər elan olunub təsdiqləndiyi dövrdə kapitalda qeydə alınır. Hesabat dövründən sonra, lakin maliyyə hesabatlarının təsdiqlənməsindən əvvəl elan edilmiş dividendlər haqqında məlumat "hesabat tarixindən sonrakı hadisələr" qeydində açıqlanır. Mənfəətdən dividendlər və digər ödənişlər Cəmiyyətin yerli qanunvericiliyə uyğun hazırlanmış maliyyə hesabatlarına əsasən həyata keçirilir. Azərbaycan qanunvericiliyində cari ilin xalis mənfəəti bölüşdürmənin əsası kimi müəyyən edilir.

Faiz gəlir və xərcinin uçotu. Bütün borc alətləri üzrə faiz gəlirləri və xərcləri effektiv faiz metoduna əsasən hesablama metodu ilə mənfəət və ya zərərdə qeydə alınır.

Bu metoda əsasən, faiz gəlirləri və xərclərinə müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün komissiya və haqlar, sövdələşmə xərcləri, eləcə də bütün digər mükafat və ya güzəştlər daxildir.

Effektiv faiz dərəcəsinə aid olan komissiya haqlarına maliyyə aktivinin yaradılması və ya alınması, yaxud maliyyə öhdəliyinin (məsələn, ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, zəmanətlərin və ya girovun dəyərləndirilməsi və qeydə alınması, maliyyə alətinin təqdim edilməsi şərtlərinin razılaşdırılması və sövdələşmə sənədlərinin hazırlanması haqları) buraxılması ilə əlaqədar alınmış və ya ödənilmiş komissiya haqları daxildir.

Bazar faiz dərəcələri ilə kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlik üçün Cəmiyyət tərəfindən alınmış komissiya haqları, Cəmiyyətin xüsusi kredit müqaviləsini imzalayacağı ehtimal edildikdə və kreditin verilməsindən sonra qısa müddət ərzində onun realizasiyasını planlaşdırmadıqda effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi hesab edilir.

Cəmiyyət kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlikləri FVTPL kateqoriyasına aid olunan maliyyə öhdəlikləri kimi təsnifləşdirmir.

Faiz gəlirləri (i) dəyərsizləşmiş maliyyə aktivlərinə çevrilmiş (3-cü Mərhələ), (ii) dəyərsizləşmiş maliyyə aktivini kimi əldə edilmiş aktivlər istisna olmaqla, maliyyə aktivlərinin ümumi balans dəyərinə effektiv faiz dərəcəsini tətbiq etməklə hesablanır. Dəyərsizləşmiş aktivlər üzrə faiz gəlirini hesablayarkən dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla, aktivin amortizasiya olunmuş dəyərinə effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilir.

Faiz xərcləri müddətli borc öhdəlikləri və buraxılmış borc qiymətli kağızları üzrə hesablanır və məcmu gəlirlər haqqında hesabatın "Faiz xərci" sətirinin tərkibində tanınır.

Əvəzləşdirmə. Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququn, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya aktivini realizasiya edərkən müvafiq öhdəliyi də satmaq niyyətinin mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Belə əvəzləşdirmə hüququ (a) gələcək hadisələrdən asılı olmamalı və (b) aşağıdakı bütün hallarda hüququ qüvvəyə malik olmalıdır: (i) adi fəaliyyət gedişində (ii) defolt halı olduqda və (iii) ödəniş qabiliyyəti olmadıqda və ya müflisləşmə baş verdikdə.

Şərti öhdəliklər. Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir, lakin onların ödənilməsi üçün ehtiyatların xərclənməsi ehtimalı az olanda, maliyyə hesabatlarında açıqlanır. Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir, lakin onlarla bağlı iqtisadi faydaların daxil olması ehtimal ediləndə maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

İşçi heyəti ilə bağlı xərclər və müvafiq ayırmalar. Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Cəmiyyətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır.

Cəmiyyətin yerli qanunvericiliyə uyğun müəyyən edilmiş haqlar üzrə ödənişlərdən başqa pensiya və analoji ödənişləri həyata keçirmək üçün hər hansı hüququ və ya işgüzar praktikadan yaranan öhdəliyi yoxdur.

Mənfəət vergisi. Hazırkı maliyyə hesabatlarında mənfəət vergisi hesabat tarixinə qüvvədə olan və ya qüvvəyə minmiş müvafiq qanunvericiliyə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir və bu və ya sair dövrdə vergi təsiri digər məcmu gəlirlərdə və ya bilavasitə kapitalda uçota alınan əməliyyatlar istisna olmaqla, mənfəət və ya zərər kimi əks etdirilir.

Cari mənfəət vergisi, cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər ilə bağlı vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarında onların balans dəyəri arasında yaranan müvəqqəti fərqlər üçün tam hesablanır.

Təxirə salınmış vergi aktivini, qüvvədə olan və ya hesabat tarixinə qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə (və qanunvericiliyə) əsasən hesablanır və müvafiq təxirə salınmış vergi aktivinin realizasiya ediləcəyi və ya təxirə salınmış vergi öhdəliyinin yerinə yetiriləcəyi halda tətbiq edilməsi gözlənilir.

Təxirə salınmış vergi aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi cari vergi aktivləri və cari vergi öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüquq olduqda, eləcə də qalıqları xalis şəkildə əvəzləşdirmək niyyəti mövcud olduğu halda təxirə salınmış vergi aktiv və öhdəlikləri eyni vergi orqanı tərəfindən vergiyə cəlb edilən müəssisə və ya vergiyə cəlb edilən ayrı-ayrı müəssisələrə tətbiq edilmiş vergilərə aid olduqda həyata keçirilə bilər.

Təxirə salınmış vergi aktivləri müvəqqəti fərqlərin istifadə oluna bilməsi üçün vergiyə cəlb edilən mənfəətin əldə edilməsi ehtimalının mövcud olacağı zaman hesablanır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi, Cəmiyyətin müvəqqəti fərqlərin bərpası dövrünə nəzarət etməsi və müvəqqəti fərqlərin yaxın gələcəkdə bərpa edilməməsi ehtimal olunan hallar istisna olmaqla, vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır.

Mənfəət və ya zərərə daxil olmayan əməliyyatlara aid təxirə salınmış vergi ya digər məcmu gəlirdə, ya da birbaşa kapitalda tanınır.

Mənfəət vergisindən başqa vergilər. Mənfəət vergisindən başqa vergilər əməliyyat xərclərinin tərkibində qeyd edilir.

Xarici valyutanın çevrilməsi. Cəmiyyətin funksional valyutası onun fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Cəmiyyətin funksional valyutası və hesabat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır ("AZN").

Monetar aktiv və öhdəliklər, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının ("ARMB") müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən hər bir müəssisənin funksional valyutasına çevrilir. Xarici valyuta ilə əməliyyatların həyata keçirilməsi və ilin sonuna ARMB-nin rəsmi valyuta məzənnəsi ilə xarici valyutada ifadə olunan monetar aktiv və öhdəliklərin hər bir müəssisənin funksional valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan müsbət və mənfi məzənnə fərqləri mənfəət və zərərə aid edilir. Xarici məzənnə fərqlərindən yaranan bütün gəlir və zərərlər mənfəət və ya zərər hesabatında "İnzibati və digər əməliyyat xərcləri" maddəsində təqdim edilmişdir. İlin sonuna qüvvədə olan valyuta çevrilmələri tarixi dəyərdə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə tətbiq edilmir.

Kapital investisiyaları daxil olmaqla, xarici valyutada ədalətli dəyərdə qiymətləndirilmiş qeyri-monetar maddələr ədalətli dəyərin müəyyən edildiyi tarixdə qüvvədə olan məzənnə ilə çevrilirlər. Xarici valyutada ədalətli dəyərdə qiymətləndirilmiş qeyri-monetar maddələr üzrə məzənnə dəyişikliyinə təsiri ədalətli dəyərdən gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi qeyd edilir.

İstifadə edilmiş qüvvədə olan valyuta məzənnələri aşağıdakılardır:

	Aşağıdakı tarixdə bitən il üzrə	
	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
İlin sonuna məzənnə (AZN/USD)	1.7000	1.7000
İlin sonuna məzənnə (AZN/EUR)	2.0022	1.7724

4 Uçot Siyasətinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Ehtimallar və Mülahizələr

Növbəti maliyyə ilində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərlərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan əhəmiyyətli risk yaradan, hesabat tarixində gələcəklə bağlı əsas fərziyyələr və qiymətləndirmə qeyri-müəyyənliyinin digər əsas mənbələri ilə əlaqədar başlıca ehtimallar aşağıda müzakirə olunur.

Cəmiyyət qiymətləndirmə və fərziyyələrini maliyyə hesabatları hazırlandığı zaman mövcud olan parametrlərə əsaslandırılmış və maliyyə hesabatlarında tanınmış məbləğlər müəyyən edildiyi zaman edilmiş qiymətləndirmə və fərziyyələri istifadə etmişdir. Lakin mövcud olan vəziyyət və gələcək dəyişikliklər haqqında fərziyyələr bazarda baş verən dəyişikliklərdən və ya Cəmiyyətin nəzarəti altında olmayan vəziyyətlərdən asılı olaraq dəyişə bilər. Həmin dəyişikliklər baş verdiyi zaman rəhbərliyin fərziyyələrində öz əksini tapır.

Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan ehtimallara aşağıdakılar daxildir:

Torpaq, tikili, avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlərin faydalı istifadə müddəti. Rəhbərlik, torpaq, tikili, avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin təxmin edilən faydalı istifadə müddətini və müvafiq köhnəlmə xərclərini müəyyən edir.

Bu təxminlər, Cəmiyyətin həmin aktivlər üzrə iqtisadi səmərə əldə etməyi planlaşdırdığı dövrə əsaslanır. Faydalı istifadə müddəti əvvəlki illərdə təxmin edilmiş faydalı müddətdən aşağı olanda rəhbərlik köhnəlmə xərcini artırır. Faydalı istifadə müddətinə ən azı hər maliyyə ilinin sonunda yenidən baxılır.

Yuxarıda qeyd olunan şərtlərin və ya təxminlərin hər hansı birində dəyişiklik olarsa, bu, gələcəkdə köhnəmə dərəcələri üzrə düzəlişlərin aparılmasına gətirib çıxara bilər.

Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi. Bərpa edilə bilinməyən aktivlərin balans dəyərini əks etdirən hadisələr və ya şəraitlərə əsasən rəhbərlik hər bir hesabat tarixində bütün qeyri-maliyyə aktivlərinin mümkün dəyərsizləşməsi üzrə hər hansı göstəricilərin olub-olmamasını müəyyən edir. Bu cür göstəricilərə aşağıdakılar daxildir: Cəmiyyətin biznes planlarında baş verən dəyişikliklər, qeyri-rentabelli fəaliyyətə gətirib çıxaran əmtəə qiymətlərində dəyişikliklər. *Dəyərsizləşmə*, aktivin balans dəyəri onun bərpa oluna bilən dəyərindən artıq olduqda yaranır. Bərpa oluna bilən dəyər satış xərclərini çıxmaqla ədalətli dəyər və ya istifadə dəyərinin daha yüksək olanı hesab olunur. Satış xərclərini çıxmaqla ədalətli dəyər, qeyri-kommersiya əməliyyatlarında oxşar aktivlərin mütləq satışı əməliyyatlarından əldə edilən məlumatlar və ya əlavə satış xərclərini çıxmaqla müşahidə olunan bazar qiymətləri əsasında hesablanır. İstifadə dəyəri diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti modeli ilə hesablanır.

Maliyyə aktivlərinin gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə GKZ haqqında məlumat 0 sayılı *Müştərilərə Verilmiş Kreditlər* Qeydində açıqlanır.

Gözlənilən kredit zərərlərinin (GKZ) ölçülməsi aşağıdakıları əks etdirir:

- Bir sıra mümkün nəticələrin qiymətləndirilməsi ilə təyin olunan qərəzsiz və ehtimal ağırlığında bir məbləğ;
- Pulun vaxt dəyəri; və
- Keçmiş hadisələr, mövcud şərtlər və gələcək iqtisadi şərtlərin proqnozları barədə məqbul və dəstəklənən məlumat.

GKZ-ni müəyyənləşdirmək üçün gələcək pul axınlarının və girov dəyərlərinin məbləği və vaxtının təxmin edilməsi və kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın qiymətləndirilməsi mühakimə tələb edir. Cəmiyyətin GKZ hesablamaları dəyişkən giriş seçimi olan kompleks modellərin nəticələridir.

Modellərin elementləri əhəmiyyətli uçuş mülahizələri hesab edilir və təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

- Fərdi dərəcələr üçün PD təyin edən Cəmiyyətin daxili kredit reytinq modeli;
- Kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmadığının və olduğu halda maliyyə aktivləri üçün ehtiyatların bütöv müddət üçün və keyfiyyət əsaslı qiymətləndirmə əsasında müəyyən edilməsi üçün Cəmiyyətin tətbiq etdiyi meyarlar;
- GKZ kollektiv əsasda qiymətləndirildiyi halda, maliyyə aktivlərinin bölgüsü;
- Müxtəlif formullar və giriş seçimi daxil olmaqla, GKZ modellərinin inkişafı.

31 dekabr 2025-ci il və 31 dekabr 2024-cü il tarixlərinə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə yaradılmış dəyərsizləşmə ehtiyatının məbləği müvafiq olaraq 639,324 AZN və 349,589 AZN təşkil etmişdir.

Maliyyə aktivlərinin gözlənilən kredit zərəri üçün ehtiyat.

Maliyyə aktivləri üçün gözlənilən kredit itkisi hesablamaq məqsədilə Cəmiyyət ehtiyat matrisasından istifadə edir. Ehtiyat dərəcələri oxşar zərər sxemləri olan (məsələn, coğrafi baxımdan, məhsul növü, müştərinin növü və reytinqi) müxtəlif müştəri seqmentlərinin qruplaşmasına görə gecikmə günlərinin sayına əsasən hesablanır.

Ehtiyat matrisası ilk öncə Cəmiyyətin keçmiş dövrlərdə müşahidə edilən defolt dərəcələrinə əsaslanır. Cəmiyyət ehtiyat matrisasını keçmiş kredit zərəri təcrübəsini gələcək yönümlü informasiyaya uyğunlaşdırmaq üçün düzəldir. Məsələn, əgər proqnozlaşdırılmış iqtisadi şəraitlərin (məsələn ümumi daxili məhsulun) növbəti illərdə pisləşəcəyi və bunun nəticəsində sektordakı defolt saylarının artacağı gözlənilirsə, keçmiş dövrlər üzrə defolt dərəcələrinə müvafiq düzəlişlər edilir. Keçmiş dövrlər ərzində müşahidə edilən defolt dərəcələrində düzəlişlər və proqnozlardakı dəyişikliklərin təhlili hər bir hesabat dövründə həyata keçirilir.

Keçmiş dövrlər üzrə müşahidə edilən defolt dərəcələri, proqnoz iqtisadi şəraitləri ilə gözlənilən kredit itkisi ("ECL") arasındakı əlaqənin qiymətləndirilməsi əhəmiyyətli təxmin hesab edilir. ECL məbləği mövcud şərtlərin və proqnozlaşdırılmış iqtisadi şəraitlərin dəyişməsinə həssasdır. Həmçinin, Cəmiyyətin keçmiş dövrlər üzrə kredit zərəri ilə bağlı təcrübəsi və iqtisadi şəraitlərin proqnozu müştərinin gələcəkdə faktiki defolta uğramasını göstərməyə bilər.

Maliyyə hesabatlarına dərc edildikdən sonra əlavələr. Maliyyə hesabatlarına dərc edildikdən sonra hər hansı dəyişikliklərin edilməsi üçün bu maliyyə hesabatlarının dərc edilməsini rəsmiləşdirən Cəmiyyətin rəhbərliyinin təsdiqi tələb olunur.

Cəmiyyət növbəti maliyyə ili ərzində hesabatlarda əks etdirilən məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik, həmçinin peşəkar mülahizələr və ehtimallar irəli sürür.

5 Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara Dair Şərhlərin Tətbiqi

Cari ildə Cəmiyyət Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası ("BMUSŞ") və BMUSŞ-nın Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi ("BMHŞK") tərəfindən qəbul edilmiş, Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə hesabat dövrünə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənmiş standartları və onlara dair şərhləri qəbul etmişdir. Aşağıdakı düzəlişlər 1 yanvar 2024-cü il tarixindən və ya ondan sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə tətbiq edilir.

MUBS 21 – Xarici Valyuta Məzənnələrində Dəyişikliklərin Təsirləri – Mübadilə Qabiliyyətinin Olmaması üzrə düzəlişlər. Dəyişikliklər valyutanın dəyişdirilə bilən olub-olmamasının necə qiymətləndirilməsini və dəyişdirilə bilməyəndə məzənnənin necə təyin olunacağını müəyyənləşdirir. Dəyişikliklər göstərir ki, müəssisə digər valyutayı normal inzibati gecikməyə imkan verən vaxt çərçivəsində və mübadilə əməliyyatının icra oluna bilən hüquq və öhdəliklər yarada biləcəyi bazar və ya mübadilə mexanizmi vasitəsilə əldə edə bildiyi halda, valyuta digər valyutaya dəyişdirilə bilər. Müəssisə valyutanın başqa valyutaya dəyişdirilə biləcəyini ölçmə tarixində və müəyyən məqsəd üçün qiymətləndirir. Müəssisənin müəyyən edilmiş məqsəd üçün ölçmə tarixində əldə edə biləcəyi məbləğ digər valyutanın əhəmiyyətsiz məbləğindən çox olmadığı halda, valyuta digər valyutaya dəyişdirilə bilməz. Valyutanın başqa valyutaya dəyişdirilə biləcəyinin qiymətləndirilməsi müəssisənin niyyətindən və ya qərarından deyil, digər valyutayı əldə etmək qabiliyyətindən asılıdır. Ölçmə tarixində valyuta digər valyutaya dəyişdirilə bilmədiyi halda, müəssisənin həmin tarixə spot məzənnəni qiymətləndirməsi tələb olunur. Spot mübadilə məzənnəsinin təxmin edilməsində müəssisənin məqsədi mövcud iqtisadi şəraitdə bazar iştirakçıları arasında ölçmə tarixində uyğun mübadilə əməliyyatının baş verəcəyi məzənnəni əks etdirməkdir. Düzəlişlər müəssisənin bu məqsədə çatmaq üçün spot məzənnəni necə qiymətləndirdiyini müəyyən etmir. Müəssisə müşahidə edilə bilən məzənnəni düzəlişlər və ya digər qiymətləndirmə texnikası olmadan istifadə edə bilər. Müşahidə edilə bilən valyuta məzənnəsi üzrə nümunələrə aşağıdakılar daxildir:

- müəssisənin mübadilə qabiliyyətini qiymətləndirmə məqsədindən başqa məqsəd üçün spot məzənnə;
- valyutanın mübadilə qabiliyyəti bərpa edildikdən sonra müəssisənin müəyyən məqsəd üçün digər valyutayı əldə edə bildiyi ilk mübadilə məzənnəsi (ilk sonrakı məzənnə).

Başqa qiymətləndirmə metodundan istifadə edən müəssisə istənilən müşahidə edilə bilən məzənnədən, o cümlədən bazarlardakı mübadilə əməliyyatlarından əldə edilən məzənnələrdən və ya icra oluna bilən hüquq və öhdəliklər yaratmayan mübadilə mexanizmlərindən istifadə edə bilər və yuxarıda göstərilən məqsədə çatmaq üçün zəruri hallarda həmin məzənnəyə düzəliş edə bilər. Müəssisə, valyutanın başqa valyutaya dəyişdirilə bilmədiyi üçün spot məzənnəni təxmin etdikdə, digər valyutaya dəyişdirilə bilməyən valyutanın müəssisənin maliyyə nəticələrinə, maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə necə təsir etdiyini və ya təsir edəcəyinin gözlənilmədiyini maliyyə hesabatlarının istifadəçilərinə başa düşməyə imkan verən məlumatın müəssisə tərəfindən açıqlanması tələb olunur.

Düzəlişlər 21 sayılı MUBS-un tərkib hissəsi kimi yeni əlavəni təqdim edir.

Əlavə düzəlişlərdə təqdim edilmiş tələblər üzrə tətbiqi təlimat daxildir. Düzəlişlər həmçinin 21 sayılı MUBS-u müşayiət edən yeni illüstrativ Nümunələr əlavə edir ki, bu da təqdim edilmiş məhdud faktlara əsaslanaraq, müəssisənin hipotetik hallarda bəzi tələbləri necə tətbiq edə biləcəyini göstərir. Bundan əlavə, BMUSŞ mübadilə qabiliyyətini qiymətləndirmək üçün yenidən işlənmiş 21 sayılı MUBS-a uyğunlaşdırmaq və onlara istinad etmək üçün 1 sayılı MHBS-ə ardıcıl düzəlişlər etmişdir.

Bu düzəlişlərin Cəmiyyətin hazırkı maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsiri olmamışdır.

6 Yeni Uçot Qaydaları

Maliyyə hesabatlarının təsdiq olunduğu tarixdə, qüvvədə olma tarixindən əvvəl Cəmiyyət tərəfindən qəbul edilmiş Standartlar və Şərhlər istisna olmaqla, aşağıdakı Şərhlər dərc edilmiş, lakin hazırda qəbul edilməmişdir.

MHBS 9 və MHBS 7 üzrə düzəlişlər — Maliyyə Alətlərinin Təsnifatı və Ölçülməsi. 2024-cü ilin may ayında buraxılmış bu düzəlişlər 9 sayılı MHBS-in tətbiqdən sonrakı icmalı zamanı müəyyən edilmiş məsələləri həll edir. Əsas dəyişikliklərə aşağıdakılar daxildir:

- İcarə Öhdəliklərinin Tanınmasının Dayandırılması: İcarəçinin icarə öhdəliyini yalnız MHBS 9-a uyğun olaraq ləğv edildikdə tanınmasını dayandırdığına dair dəqiqləşdirmə.
- Elektron Pul Köçürmələri: Xüsusi meyarlar yerinə yetirildiyi təqdirdə, elektron ödəniş sistemi vasitəsilə hesablaşması aparılan maliyyə öhdəliyinin hesablaşma tarixindən əvvəl tanınmasını dayandırmğa imkan verən yeni istisna.
- ƏMSİ ilə əlaqəli xüsusiyyətlər: Ətraf mühit, sosial və idarəetmə (ƏMSİ) hədəfləri ilə əlaqəli olanlar kimi şərti xüsusiyyətlərə malik maliyyə aktivlərinin müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti xüsusiyyətlərinin qiymətləndirilməsinə dair əlavə rəhbərlik.

Düzəlişlər 1 yanvar 2026-cı il tarixində və ya ondan sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvədədir.

MHBS Mühasibat Uçotu Standartlarında İllik Təkmilləşdirmələr — 11-ci Nəşr. 2024-cü ilin iyul ayında buraxılmış bu sənəd aşağıdakı standartlara dar əhatəli düzəlişləri daxil edir:

- MHBS 1 MHBS-nin İlk Dəfə Tətbiqi: İlk dəfə tətbiq edən tərəfindən hədcinq uçotunu ünvanlayır.
- MHBS 7 Maliyyə Alətləri: Açıqlamalar: Tanınmanın dayandırılması üzrə qazanc və ya zərərlər və ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasındakı təxirə salınmış fərqlərlə bağlı açıqlamaları dəqiqləşdirir.
- MHBS 9 Maliyyə Alətləri: İlk tanınma zamanı əməliyyat qiyməti ilə ədalətli dəyər arasındakı qarşılıqlı əlaqəni dəqiqləşdirir.
- MHBS 10 Konsolidə Edilmiş Maliyyə Hesabatları: "De-fakto agent" in müəyyən edilməsini dəqiqləşdirir.
- MUBS 7 Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti haqqında Hesabat: Maya dəyəri metodunu ünvanlayır.

Düzəlişlər 1 yanvar 2026-cı il tarixində və ya ondan sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvədədir.

MHBS 9 və MHBS 7 üzrə düzəlişlər — Təbiətdən asılı Elektrik Enerjisinə İstinad edən Müqavilələr. Bu düzəlişlər bərpa olunan elektrik enerjisi (məsələn, külək və ya günəş) üzrə müqavilələrə tətbiq edilir ki, burada pul vəsaitlərinin hərəkəti istehsal olunan elektrik enerjisinin həcminə əsasən dəyişir. Düzəlişlər "öz istifadəsi" istisnasını dəqiqləşdirir və belə müqavilələr üçün xüsusi açıqlama tələbləri tətbiq edir. Düzəlişlər 1 yanvar 2026-cı il tarixində və ya ondan sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvədədir.

MHBS 18 – Maliyyə Hesabatlarında Təqdimat və Açıqlamalar. MHBS 18, 1 sayılı MUBS-dakı bir çox tələbləri dəyişməz olaraq davam etdirərək və onları yeni tələblərlə tamamlayaraq 1 sayılı MUBS-u əvəz edir. Bundan əlavə, 1 sayılı MUBS-un bəzi bəndləri 8 sayılı MUBS və 7 sayılı MHBS-ə köçürülmüşdür. O cümlədən, BMUSŞ 7 sayılı MUBS və 33 sayılı "Səhm üzrə mənfəət" standartlarına kiçik düzəlişlər etmişdir. MHBS 18 aşağıdakılar üzrə yeni tələblər təqdim edir:

- mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda müəyyən edilmiş kateqoriyaları və müvafiq cəmləri təqdim etmək;
- maliyyə hesabatlarına qeydlərdə rəhbərlik tərəfindən müəyyən edilmiş fəaliyyət ölçüləri (RMEFÖ) haqqında açıqlamalar təqdim etmək;
- aqreqasiya və dezaqreqasiyanı təkmilləşdirmək.

Müəssisənin, daha erkən tətbiqə icazə verilməklə, 1 yanvar 2027-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün 18 sayılı MHBS-i tətbiq etməsi tələb edilir. 7 sayılı MUBS və 33 sayılı MUBS-a, habelə yenidən işlənmiş 8 sayılı MUBS və 7 sayılı MHBS-ə düzəlişlər müəssisə 18 sayılı MHBS-i tətbiq etdikdə qüvvəyə minir. 18 sayılı MHBS-in xüsusi keçid müddəaları ilə retrospektiv tətbiqi tələb edilir.

MHBS 19 – İctimai Məsuliyyət Daşımayan Törəmə Müəssisələr: Açıqlamalar. MHBS 19 uyğun törəmə müəssisəyə maliyyə hesabatlarında MHBS Mühasibat Uçotu Standartlarını tətbiq edərkən azaldılmış açıqlamalar təqdim etməyə icazə verir. Törəmə müəssisə ictimai hesabatlılığa malik olmadığı və onun əsas və ya hər hansı aralıq əsas müəssisəsi ictimai istifadə üçün açıq olan MHBS Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarını təqdim etdiyi halda, azaldılmış açıqlamalar üçün uyğun hesab edilir. MHBS 19 uyğun törəmə müəssisələr üçün könüllü xarakter daşıyır və onu tətbiq etməyi seçən törəmə müəssisələr üçün açıqlama tələblərini müəyyən edir. Müəssisənin 19 sayılı MHBS-i tətbiq etməsinə yalnız hesabat dövrünün sonunda aşağıdakı şərtlərə cavab verildiyi halda icazə verilir:

- törəmə müəssisədir (buraya aralıq əsas müəssisə daxildir);
- ictimai hesabatlılığı yoxdur, və
- onun son və ya hər hansı aralıq əsas müəssisəsi ictimai istifadə üçün açıq olan MHBS Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarını hazırlayır.

Törəmə müəssisə aşağıdakı hallarda ictimai hesabatlılığa malik hesab edilir:

- onun borc və ya kapital alətləri açıq bazarda alınıb-satılır və ya müəssisə bu cür alətlərin açıq bazarda (yerli və ya xarici birjada və ya birjadankənar bazarda, o cümlədən yerli və regional bazarlarda) ticarət üçün buraxılması prosesindədir; və ya
- o, əsas fəaliyyətlərindən biri kimi, geniş kənar tərəflər qrupu üçün fidusiar qismində aktivləri saxlayır (məsələn, banklar, kredit ittifaqları, sığorta təşkilatları, qiymətli kağızlar üzrə brokerlər/dilerlər, pay fondları və investisiya bankları çox vaxt bu ikinci meyara cavab verir).

Uyğun təşkilatlar 19 sayılı MHBS-i konsolidə edilmiş, ayrıca və ya fərdi maliyyə hesabatlarında tətbiq edə bilirlər. Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatında 19 sayılı MHBS-i tətbiq etməyən uyğun aralıq əsas müəssisə bunu özünün ayrıca maliyyə hesabatlarında edə bilər. Yeni standart, daha erkən tətbiqinə icazə verilməklə, 1 yanvar 2027-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Müəssisə 19 sayılı MHBS-i ilk dəfə 18 sayılı MUBS-u tətbiq etdiyi hesabat dövründən daha erkən hesabat dövrü üçün tətbiq etməyi seçərsə, o, 19 sayılı MHBS-ə əlavədə göstərilən açıqlama tələblərinin modifikasiya edilmiş dəstinə tətbiq etməlidir. Müəssisə 21 sayılı MUBS-a düzəlişləri tətbiq etməzdən əvvəl 19 sayılı MHBS-i illik hesabat dövrü üçün tətbiq etməyi seçərsə, 19 sayılı MHBS-də Mübadilə Qabiliyyətinin Olmaması ilə bağlı açıqlama tələblərini tətbiq etmək tələb olunmur.

Yuxarıda başqa cür göstərilmədiyi halda, yeni standartlar və şərtlərin Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsiri gözlənilmir.

7 Pul Vəsaitləri və Onların Ekvivalentləri

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
AZN ilə ifadə edilmiş müxbir hesab qalıqları	91,013	63,647
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	91,013	63,647

8 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Korporativ kreditlər	79,472	308,493
İstehlak kreditləri	7,514,664	6,287,649
Xidmət və digər sektorlar	60,121	285,456
Cəmi ümumi məbləğ	7,654,257	6,881,598
Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat	(639,324)	(349,589)
Cəmi xalis məbləğ	7,014,933	6,532,009

31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il üzrə ümumi qalıq dəyərində və gözlənilən kredit zərərinə dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimidir:

Kreditlərin ümumi qalıq dəyəri - korporativ kreditlər	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2025-ci il	48,855	11,111	248,527	308,493
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	43,910	-	-	43,910
Hesablanmış faizdə dəyişikliklər	(796)	-	2,923	2,127
Ödənilmiş aktivlər	(46,298)	-	(2,080)	(48,378)
Mərhələ 1-ə köçürmə	8,512	(8,512)	-	-
Mərhələ 2-yə köçürmə	-	-	-	-
Mərhələ 3-ə köçürmə	-	-	-	-
Bərpa edilmiş aktivlər	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	(226,680)	(226,680)
31 dekabr 2025-ci il	54,183	2,599	22,690	79,472

Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat - korporativ kreditlər	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2025-ci il	(1,227)	(300)	(171,953)	(173,480)
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	(1,544)	-	-	(1,544)
Hesablanmış faizdə dəyişikliklər	(39)	-	43,488	43,449
Diskontun qaytarılması	-	-	-	-
Ödənilmiş aktivlər	4,825	-	-	4,825
Mərhələ 1-ə köçürmə	(19)	19	-	-
Mərhələ 2-yə köçürmə	-	-	-	-
Mərhələ 3-ə köçürmə	-	-	-	-
GKZ-nin yenidən dəyərləndirilməsi, xalis	(2,026)	-	(7,514)	(9,540)
Silinmiş məbləğlər	-	-	118,214	118,214
31 dekabr 2025-ci il	(30)	(281)	(17,765)	(18,076)

Kreditlərin ümumi qalıq dəyəri - istehlak kreditləri	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2025-ci il	5,570,029	163,639	553,981	6,287,649
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	8,894,130	-	9,721	8,903,851
Hesablanmış faizdə dəyişikliklər	(75,286)	10,735	57,190	(7,361)
Ödənilmiş aktivlər	(7,516,943)	(30,535)	(101,976)	(7,649,454)
Mərhələ 1-ə köçürmə	7,633	(7,633)	-	-
Mərhələ 2-yə köçürmə	(33,458)	33,458	-	-
Mərhələ 3-ə köçürmə	(39,183)	(38,390)	77,573	-
Bərpa edilmiş aktivlər	-	-	1,685	1,685
Silinmiş məbləğlər	-	-	(21,706)	(21,706)
31 dekabr 2025-ci il	6,806,922	131,274	576,468	7,514,664

BOKT "Falcon Finance" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti
Maliyyə Hesabatlarına aid Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat - istehlak kreditləri	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2025-ci il	(5,324)	4,614	(68,008)	(68,718)
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	(185,599)	-	(8,328)	(193,927)
Hesablanmış faizdə dəyişikliklər	190	(35)	(7,998)	(7,843)
Diskontun qaytarılması	-	-	-	-
Ödənilmiş aktivlər	8,322	1	7,746	16,069
Mərhələ 1-ə köçürmə	(7)	7	-	-
Mərhələ 2-yə köçürmə	1,042	(1,042)	-	-
Mərhələ 3-ə köçürmə	34,658	31,952	(66,610)	-
GKZ-nin yenidən dəyərləndirilməsi, xalis	(30,552)	(57,057)	(258,823)	(346,432)
Silinmiş məbləğlər	-	-	11,594	11,594
31 dekabr 2025-ci il	(177,270)	(21,560)	(390,427)	(589,257)

Kreditlərin ümumi qalıq dəyəri - xidmət və digər sektorlar	Mərhələ1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2025-ci il	66,516	19,357	199,583	285,456
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	-	-	-	-
Hesablanmış faizdə dəyişikliklər	5,349	(6,121)	(17,774)	(18,546)
Ödənilmiş aktivlər	(76,454)	(2,314)	(22,731)	(101,499)
Mərhələ 1-ə köçürmə	-	-	-	-
Mərhələ 2-yə köçürmə	(100)	100	-	-
Mərhələ 3-ə köçürmə	-	-	-	-
Bərpa edilmiş aktivlər	-	-	16,073	16,073
Silinmiş məbləğlər	-	-	(121,363)	(121,363)
31 dekabr 2025-ci il	(4,689)	11,022	53,788	60,121

Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat - xidmət və digər sektorlar	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2025-ci il	18,746	9,049	(135,186)	(107,391)
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	-	-	-	-
Hesablanmış faizdə dəyişikliklər	1,386	2	19,343	20,731
Diskontun qaytarılması	-	-	-	-
Ödənilmiş aktivlər	14,528	57	6,652	21,237
Mərhələ 1-ə köçürmə	-	-	-	-
Mərhələ 2-yə köçürmə	57	(57)	-	-
Mərhələ 3-ə köçürmə	-	-	-	-
GKZ-nin yenidən dəyərləndirilməsi, xalis	(34,771)	(9,520)	35,104	(9,187)
Silinmiş məbləğlər	-	-	42,619	42,619
31 dekabr 2025-ci il	(54)	(469)	(31,468)	(31,991)

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə ümumi qalıq dəyərində və gözlənilən kredit zərərinə dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimidir:

Kreditlərin ümumi qalıq dəyəri - korporativ kreditlər	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2024-cü il	-	-	232,128	232,128
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	50,665	11,500	14,950	77,115
Hesablanmış faizdə dəyişikliklər	31,074	559	6,677	38,310
Ödənilmiş aktivlər	(29,865)	(948)	(8,247)	(39,060)
Mərhələ 1-ə köçürmə	-	-	-	-
Mərhələ 2-yə köçürmə	-	-	-	-
Mərhələ 3-ə köçürmə	(3,019)	-	3,019	-
Bərpa edilmiş aktivlər	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2024-cü il	48,855	11,111	248,527	308,493

BOKT "Falcon Finance" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti
Maliyyə Hesabatlarına aid Qeydlər
(Azərbaycan Mənatı ilə)

Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat - korporativ kreditlər	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2024-cü il	-	-	(106,200)	(106,200)
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	(999)	(285)	(3,726)	(5,010)
Hesablanmış faizdə dəyişikliklər	(2)	(15)	(27,429)	(27,446)
Diskontun qaytarılması	-	9	70	79
Ödənilmiş aktivlər	311	-	7	318
Mərhələ 1-ə köçürmə	-	-	-	-
Mərhələ 2-yə köçürmə	-	-	-	-
Mərhələ 3-ə köçürmə	7	-	(7)	-
GKZ-nin yenidən dəyərləndirilməsi, xalis	(544)	(9)	(34,668)	(35,221)
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2024-cü il	(1,227)	(300)	(171,953)	(173,480)

Kreditlərin ümumi qalıq dəyəri - istehlak kreditləri	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2024-cü il	5,144,766	150,430	235,071	5,530,267
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	7,976,096	198,704	136,325	8,311,125
Hesablanmış faizdə dəyişikliklər	(37,634)	12,272	7,046	(18,316)
Ödənilmiş aktivlər	(7,215,111)	(135,942)	(184,263)	(7,535,316)
Mərhələ 1-ə köçürmə	199	(199)	-	-
Mərhələ 2-yə köçürmə	(30,709)	30,709	-	-
Mərhələ 3-ə köçürmə	(267,467)	(92,335)	359,802	-
Bərpa edilmiş aktivlər	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	(111)	-	-	(111)
31 dekabr 2024-cü il	5,570,029	163,639	553,981	6,287,649

Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat - istehlak kreditləri	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2024-cü il	(19,518)	(911)	(66,684)	(87,113)
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	(15,845)	(453)	(2,087)	(18,385)
Hesablanmış faizdə dəyişikliklər	974	(2)	1,095	2,067
Diskontun qaytarılması	112	210	1,054	1,376
Ödənilmiş aktivlər	29,988	871	21,195	52,054
Mərhələ 1-ə köçürmə	6,819	(230)	(6,589)	-
Mərhələ 2-yə köçürmə	(780)	780	-	-
Mərhələ 3-ə köçürmə	274	4,881	(5,155)	-
GKZ-nin yenidən dəyərləndirilməsi, xalis	(7,352)	(532)	(10,837)	(18,721)
Silinmiş məbləğlər	4	-	-	4
31 dekabr 2024-cü il	(5,324)	4,614	(68,008)	(68,718)

Kreditlərin ümumi qalıq dəyəri - xidmət və digər sektorlar	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2024-cü il	238,783	44,863	248,202	531,848
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	-	-	-	-
Hesablanmış faizdə dəyişikliklər	35,552	(4,857)	(36,672)	(5,977)
Ödənilmiş aktivlər	(181,680)	(15,849)	(42,886)	(240,415)
Mərhələ 1-ə köçürmə	10,223	-	(10,223)	-
Mərhələ 2-yə köçürmə	(13,337)	13,337	-	-
Mərhələ 3-ə köçürmə	(23,025)	(18,137)	41,162	-
Bərpa edilmiş aktivlər	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2024-cü il	66,516	19,357	199,583	285,456

BOKT "Falcon Finance" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti
Maliyyə Hesabatlarına aid Qeydlər
(Azərbaycan Manatı ilə)

Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat - xidmət və digər sektorlar	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2024-cü il	-	(2,241)	(112,524)	(114,765)
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	-	-	-	-
Hesablanmış faizdə dəyişikliklər	612	5	(1,210)	(593)
Diskontun qaytarılması	-	-	-	-
Ödənilmiş aktivlər	12,675	99	15,259	28,033
Mərhələ 1-ə köçürmə	10,441	(195)	(10,246)	-
Mərhələ 2-yə köçürmə	(64)	64	-	-
Mərhələ 3-ə köçürmə	24	10,014	(10,038)	-
GKZ-nin yenidən dəyərləndirilməsi, xalis	(4,942)	1,303	(16,427)	(20,066)
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2024-cü il	18,746	9,049	(135,186)	(107,391)

31 dekabr 2025-ci il və 31 dekabr 2024-cü il tarixlərinə müştərilərə verilmiş kreditlərin tərkibində müvafiq olaraq, 31,480 AZN və 142,364 AZN məbləğində vəsaitlər hesablanmış faizlər üzrə alınacaq vəsaitlərin qalığını göstərir.

9 Torpaq, Tikili, Avadanlıq və Qeyri-Maddi Aktivlər

	Mebel, avadanlıqlar və digər	Kompüterlər və rabitə avadanlığı	Program təminatı və lisenziyalar	Cəmi torpaq, tikili, avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər
1 yanvar 2024-cü il tarixinə dəyər	19,962	18,297	35,195	73,454
Əlavələr	7,380	1,590	-	8,970
31 dekabr 2024-cü il tarixinə dəyər	27,342	19,887	35,195	82,424
Əlavələr	6,108	9,683	-	15,791
31 dekabr 2025-ci il tarixinə dəyər	33,450	29,570	35,195	98,215
1 yanvar 2024-cü il tarixinə yığılmış köhnəlmə köhnəlmə xərci	(10,152)	(9,065)	(7,461)	(26,678)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə yığılmış köhnəlmə köhnəlmə xərci	(5,608)	(4,618)	(3,520)	(13,746)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə yığılmış köhnəlmə köhnəlmə xərci	(15,760)	(13,683)	(10,981)	(40,424)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə yığılmış köhnəlmə köhnəlmə xərci	(6,197)	(4,455)	(3,510)	(14,162)
31 dekabr 2025-ci il tarixinə yığılmış köhnəlmə köhnəlmə xərci	(21,957)	(18,138)	(14,491)	(54,586)
1 yanvar 2024-cü il tarixinə xalis qalıq dəyəri	9,810	9,232	27,734	46,776
31 dekabr 2024-cü il tarixinə xalis qalıq dəyəri	11,582	6,204	24,214	42,000
31 dekabr 2025-ci il tarixinə xalis qalıq dəyəri	11,493	11,432	20,704	43,629

10 Digər Aktivlər

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Verilmiş avanslar	22,570	44,025
Müxtəlif debitorlarla hesablaşmalar	99,505	69,275
Vergi və sosial ayırmalar üzrə alınacaq məbləğlər	9,226	3,143
Cəmi digər aktivlər	131,301	116,443

11 Müddətli Borc Öhdəlikləri

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Yerli maliyyə institutları qarşısında müddətli borc öhdəlikləri	2,281,601	1,719,917
Yerli maliyyə institutları qarşısında müddətli borc öhdəlikləri	15,977	8,059
Cəmi müddətli borc öhdəlikləri	2,297,578	1,727,976

31 dekabr 2025-ci il və 31 dekabr 2024-cü il tarixlərinə müddətli borc öhdəliklərinin tərkibində müvafiq olaraq 15,997 AZN və 8,059 AZN məbləğində vəsaitlər hesablanmış faizlər üzrə ödəniləcək vəsaitlərin qalığını göstərir.

Yerli təşkilatlar qarşısında borc öhdəliklərinə Paşa Bank ASC-dən alınmış kreditlər daxildir.

Cəmiyyət Paşa Bank ASC ilə 19 fevral 2025-ci il, 9 aprel 2025-ci il, 13 iyun 2025-ci il, 26 avqust 2025-ci il, 8 oktyabr 2025-ci il və 4 dekabr 2025-ci il tarixlərində altı kredit müqaviləsi bağlamışdır. Bu müqaviləyə görə, Paşa Bank ASC Cəmiyyətə, müvafiq olaraq 60,000 AZN, 150,000 AZN, 1,265,000 AZN, 539,000 AZN, 260,000 AZN və 480,000 AZN məbləğində altı kredit təqdim etmişdir. Kreditlər müvafiq olaraq 13%, 13%, 16%, 16%, 16%, 16% illik faiz dərəcəsinə malikdir və müvafiq olaraq 18 avqust 2026-cı il, 9 oktyabr 2026-cı il, 13 dekabr 2026-cı il, 26 fevral 2027-cı il, 8 aprel 2027-ci il və 4 iyun 2027-ci il tarixinlərinədək ödənilməlidir.

12 Buraxılmış Borc Qiymətli Kağızları

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Daxili bazarda buraxılmış istiqrazlar	400,000	400,000
Hesablanmış faizlər üzrə borc	1,833	1,667
Cəmi buraxılmış borc istiqrazları - uzunmüddətli	401,833	401,667

Cəmiyyət 19 noyabr 2024-cü il tarixində, 353,000 AZN məbləğində, nominal dəyəri 1,000 AZN olan 353 ədəd və 47,000 AZN məbləğində, nominal dəyəri 1,000 AZN olan 47 ədəd faizli təmin edilməmiş istiqrazlar buraxmışdır. Bu emissiyalar Azərbaycan Respublikası Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsində müvafiq olaraq, 20241119T000087 və 20241119T000088 dövlət qeydiyyat nömrəsi ilə qeydiyyata alınmışdır. İstiqrazların tədavül müddəti 18 ay, illik faiz dərəcəsi 15% olmaqla, hər ay ödənilməlidir. İstiqrazların yerləşdirilməsi üzrə anderrayter qismində "PSG-Kapital" İnvestisiya Şirkəti çıxış edir.

13 Əlaqəli Tərəflər Qarşısında Borclar

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Səhmdarlar qarşısında öhdəliklər	866,059	864,244
Cəmi əlaqəli tərəflər qarşısında borclar	866,059	864,244

14 Digər Öhdəliklər

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Təxirə salınmış komissiya gəliri	1,449,996	1,137,576
Vergi və sosial ayırmalar üzrə öhdəliklər	218	-
Təqdim edilməmiş kreditlər üzrə öhdəliklər	391,958	393,208
Müxtəlif kreditörlerle hesablaşmalar	26,149	53,009
İşçilər qarşısında öhdəliklər	1,743	-
Cəmi digər öhdəliklər	1,870,064	1,583,793

15 Nizamnamə Kapitalı

31 dekabr 2025-ci il və 31 dekabr 2024-cü il tarixlərinə nizamnamə kapitalı hər birinin nominal dəyəri 1,000 AZN təşkil edən 1,000 ədəd paylardan ibarət olmuşdur. 31 dekabr 2025-ci il və 31 dekabr 2024-cü il tarixlərinə Cəmiyyətin payları aşağıdakı səhmdarlara məxsus olmuşdur:

Səhmdarlar	Paylar	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Tağıyev Vüsal Nizami	500.00	500,000	500,000
Salmanova Brilyant Mirhəbib	500.00	500,000	500,000
Cəmi nizamnamə kapitalı	1,000.00	1,000,000	1,000,000

16 Faiz Gəliri və Xərçi

	31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il
Faiz gəlirinə daxildir:		
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qeyd edilmiş aktivlər üzrə faiz gəliri	1,804,587	1,876,253
Cəmi faiz gəliri	1,804,587	1,876,253
Faiz gəliri		
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qeyd edilmiş aktivlər üzrə faiz gəliri	1,804,587	1,876,253
Cəmi faiz gəliri	1,804,587	1,876,253
Faiz xərcinə daxildir:		
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qeyd edilmiş öhdəliklər üzrə faiz xərci	(339,903)	(186,896)
Cəmi faiz xərci	(339,903)	(186,896)
Faiz xərci		
Müddətli borc öhdəlikləri	(279,736)	(186,896)
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	(60,167)	-
Cəmi faiz xərci	(339,903)	(186,896)
Faiz yaradan aktivlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat ayırmalarından əvvəl xalis faiz gəliri	1,464,684	1,689,357

17 Haqq və Komissiya Gəlirləri və Xərcləri

	31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il
Haqq və komissiya gəlirinə daxildir:		
Müştəri hesablarının açılması	2,386	2,639
Digər əməliyyatlar	8,561	12,159
Qarantıya əməliyyatları	1,026	32,324
Cəmi haqq və komissiya gəliri	11,973	47,122

Haqq və komissiya xərcinə daxildir:

Plastik kartlar üzrə əməliyyatlar	(44,754)	(52,255)
Müxbir hesabların açılması üzrə əməliyyatlar	(23,785)	(11,671)
Cəmi haqq və komissiya xərci	(68,539)	(63,926)
Xalis məbləğ	(56,566)	(16,804)

18 İnzibati və Digər Əməliyyat Xərcləri

	31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il
İşçilərlə bağlı xərclər	478,206	381,347
Ümitsiz borcların silinməsi	369,749	-
Proqram təminatının dəstəklənməsi xərci	109,920	108,365
Peşəkar xidmət haqları	78,753	28,200
İcarə xərcləri	57,780	50,666
Digər xərclər	37,007	90,582
Təmir və saxlanma xərci	16,008	12,715
Köhnəlmə xərci	14,162	13,746
Rabitə xərcləri	12,171	9,820
Ezamiyyə xərcləri	4,104	1,632
Kommunal xərclər	1,029	1,056
İşçilərlə bağlı digər xərclər	1,029	1,980
Mənfəət vergisindən başqa vergi xərcləri	43	2,353
Cəmi inzibati və digər əməliyyat xərcləri	1,179,961	702,462

19 Mənfəət vergisi Xərci

	31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il
Cari mənfəət vergisi:		
Cari mənfəət vergisi xərci	-	184,771
Təxirə salınmış vergi:		
Müvəqqəti fərqlərin yaranması və geri qaytarılması üzrə	-	-
Mənfəət vergisi xərci	-	184,771

	31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il	31 dekabr 2024- cü il tarixində bitən il
Mənfəət vergisindən əvvəl (zərər)/mənfəət	(61,577)	939,599
Yerli qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş mənfəət vergisi dərəcəsi - 20% ilə mənfəət vergisi	(12,315)	187,920
Vergidən çıxılmayan maddələrin vergi təsiri/(vergi tutulmayan maddələrin vergi təsiri)	12,315	(3,149)
Mənfəət vergisi xərci	-	184,771

20 Təəhhüdlər və Şerti Öhdəliklər

ARMB-nin tələblərinə uyğunluq. Cəmiyyət Bank olmayan Kredit Təşkilatları və digər normativ aktlar haqqında qanuna uyğun olaraq, ARMB tərəfindən müəyyən olunmuş qayda və tələblərə riayət etməlidir. 31 dekabr 2025-ci il və 31 dekabr 2024-cü il tarixlərinə Cəmiyyət ARMB tərəfindən müəyyən olunmuş qayda və tələblərə riayət etmişdir.

Kapital qoyuluşları üzrə öhdəliklər. 31 dekabr 2025-ci il və 31 dekabr 2024-cü il tarixlərinə Cəmiyyətin kapital qoyuluşları üzrə hər hansı əhəmiyyətli öhdəliyi olmamışdır.

Məhkəmə prosedurları. Müəyyən dövrlərdə və əməliyyatların normal gedişi zamanı Cəmiyyətə qarşı iddialar irəli sürülə bilər. Rəhbərlik öz ehtimallarına və Cəmiyyətin mütəxəssislərinin məsləhətinə əsasən iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərərin yaranmayacağını hesab edir və müvafiq olaraq, bu maliyyə hesabatlarında heç bir ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi. Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Cəmiyyətin əməliyyatlarına və fəaliyyətinə tətbiq edilən bu cür qanunvericiliyə dair Rəhbərliyin şərtlərinə müvafiq orqanlar tərəfindən etiraz edilə bilər.

Vergi orqanları tərəfindən vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fiskal fəaliyyət dövrü yoxlanıla bilər. Xüsusi hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər.

Cəmiyyətin rəhbərliyi hesab edir ki, onun tərəfindən müvafiq qanunvericiliyin şərhli düzgündür və vergi, valyuta və gömrüklə bağlı Cəmiyyətin mövqeləri qorunacaq və Cəmiyyətin potensial vergi öhdəlikləri hazırkı maliyyə hesabatlarında qeydə alınmış məbləğlərdən artıq olmayacaqdır. Müvafiq olaraq, 31 dekabr 2025-ci il və 31 dekabr 2024-cü il tarixlərinə potensial vergi öhdəlikləri üzrə hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

21 Əlaqəli Tərəflərlə Qalıqlar və Əməliyyatlar

Hazırkı maliyyə hesabatları məqsədləri üçün tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar birbaşa və ya dolayı yolla bir və ya bir neçə qrupun nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin.

Əlaqəli tərəflər ilə hər hansı mümkün münasibətlər nəzərdən keçirilərkən, həmin münasibətlərin mahiyyətinin onların hüquqi formasından üstünlüyü prinsipi tətbiq olunur.

Əlaqəli tərəflər öz aralarında əlaqəli olmayan tərəflərin apara bilmədiyi əməliyyatları həyata keçirə bilər. Bununla yanaşı, əlaqəli tərəflər arasında aparılan əməliyyatların şərtləri, müddətləri və məbləğləri əlaqəli olmayan tərəflər arasında aparılan əməliyyatlarla eyni olmaya bilər. Əlaqəli tərəflərlə aparılan əməliyyatların xarakterinə görə onlar kommərsiya cəhətdən müstəqil tərəflər arasında həyata keçirilən əməliyyatların şərtlərinə uyğun hesab edilə bilər.

Cəmiyyətin 31 dekabr 2025-ci il və 31 dekabr 2024-cü il tarixlərində bitən illər üzrə əlaqəli tərəflərlə aşağıdakı əməliyyatları olmuşdur:

	31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il		31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il	
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatlarında əks edilmiş ümumi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatlarında əks edilmiş ümumi kateqoriya
İşçilərlə bağlı xərclər		478,206		381,347
- Əsas idarəedici heyət	45,262		47,119	

* Cəmiyyətin əsas idarəedici heyətini Cəmiyyətin direktoru təşkil edir.

22 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi

Cəmiyyətin əsas maliyyə öhdəliklərinə müddətli borc öhdəlikləri və əlaqəli tərəflər qarşısında borclar daxildir. Bu maliyyə öhdəliklərinin əsas məqsədi Cəmiyyətin əməliyyatlarını maliyyələşdirməkdir.

Cəmiyyətin əsas maliyyə aktivlərinə onun birbaşa fəaliyyətindən əldə etdiyi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri və müştərilərə verilmiş kreditlər daxildir. Cəmiyyətin adi fəaliyyət gedişində o, müxtəlif maliyyə risklərinə məruz qalır: kredit riski, bazar riski və likvidlik riski.

Cəmiyyətdə risklərin idarə edilməsi proqramı maliyyə bazarlarının qeyri-müəyyənliyi nəzərə alaraq Cəmiyyətin maliyyə nəticələrinə potensial mənfəət təsirləri minimalaşdırmağa çalışır.

Risklərin idarə edilməsi Cəmiyyətin rəhbərliyi tərəfindən Cəmiyyətin əməliyyat vahidləri ilə sıx əlaqədə həyata keçirilir. Rəhbərlik riskləri minimal qəbul edilən səviyyəyə gətirmək üçün bütün lazımi addımları atır.

Cəmiyyətin məruz qaldığı maksimal kredit riski, aşağıdakı cədvəllərdə təqdim edildiyi kimi, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin qalıq dəyərində əks etdirilmişdir:

	31 dekabr 2025-ci il		
	Kredit riskinə maksimal məruz qalma həddi	Likvid aktivlərlə təmin edilmiş	Alınmış təminatlardan sonra xalis məruz qalma həddi
Müştərilərə verilmiş kreditlər	7,014,933	893,550	6,121,383

	31 dekabr 2024-cü il		
	Kredit riskinə maksimal məruz qalma həddi	Likvid aktivlərlə təmin edilmiş	Alınmış təminatlardan sonra xalis məruz qalma həddi
Müştərilərə verilmiş kreditlər	6,532,009	6,163,076	368,933

Kredit riskinin idarə edilməsi. Kredit riski Cəmiyyətin biznesi üçün yeganə əhəmiyyətli riskdir. Buna görə, rəhbərlik kredit riskinin idarə edilməsinə xüsusi diqqət yetirir. Əsas kredit risklərinin idarə edilməsi metodları Cəmiyyətin qəbul etdiyi Kredit Siyasətində qeyd olunur. Bu, əvvəlcədən müəyyən edilmiş meyarlara əsasən (sahə, müddət, əlaqəli tərəflər, region və.s.) limitlərin təyin edilməsi və kredit portfelinin diversifikasiyasını əhatə edir. Kreditlər, həmçinin başlanğıcda və müddətin sonuna qədər "ən yaxşı praktika reytingi" və "qiymətləndirmə sistemləri" əsasında təyin edilmiş risk dərəcələrinə görə təsnifləşdirilir. Bu vasitələr həmçinin potensial itkilər üçün münasib ehtiyatların yaradılmasında da istifadə ediləcək. Kredit əməliyyatları ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı ("ARMB") tərəfindən tətbiq edilən bütün məhdudiyat və normativlər Cəmiyyətin Kredit Siyasətində nəzərə alınır.

GKZ-nin qiymətləndirilməsi. GKZ gələcək pul axınlarındakı azalmaların ehtimal ilə ölçülmüş cari dəyərinin qiymətləndirilməsidir (yəni, müəyyən müddət ərzində çəki qismində müvafiq defolt riskləri istifadə olunmaqla kredit zərərlərinin orta çəkisidir). GKZ-nin qiymətləndirilməsi obyektiv olub, mümkün nəticələrin miqyasını qiymətləndirməklə müəyyən edilir. GKZ-nin qiymətləndirilməsi Cəmiyyət tərəfindən istifadə olunan dörd parametr əsasında həyata keçirilir: defolt ehtimalı ("PD"), defolta məruz qalan dəyər ("EAD"), defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ ("LGD") və diskont dərəcəsi ("DR").

EAD - hesabat dövründən sonra kredit qalığının məbləğində gözlənilən dəyişiklikləri nəzərə alaraq, gələcək defolt tarixində kredit qalığının qiymətləndirilməsi, o cümlədən əsas borc və faizlərin ödənilməsi və kredit öhdəlikləri üzrə vəsaitlərin gözlənilən istifadəsidir. EAD - maliyyə alətinin növündən asılı olaraq dəyişən gözlənilən ödəniş qrafikinə əsasən müəyyən edilir.

Amortizasiya olunan maliyyə alətləri və birdəfəlik kreditlər üçün EAD borcalan tərəfindən 12 ay müddətinə və ya bütöv müddət üzrə ödənişlər əsasında müəyyən edilir. Bu zaman, borcalan tərəfindən gözlənilən artıq ödəmə də nəzərə alınır. Hesablamaya, həmçinin vaxtından əvvəl ödəniş və ya yenidən maliyyələşdirmə ehtimalları daxildir.

PD - müəyyən müddət ərzində defoltun baş vermə ehtimalının qiymətləndirilməsidir. GKZ-nin hesablanması üçün iki növ defolt ehtimalından istifadə edilir: 12 aylıq və bütöv müddət üçün defolt ehtimalı.

12 aylıq defolt ehtimalının qiymətləndirilməsi əvvəlki dövrlər üzrə defolt haqqında mövcud olan ən son məlumatlara əsaslanır və zərurət yarandıqda, dəstəklənən proqnoz məlumatları da nəzərə alınır. Bütöv müddət üçün defolt ehtimalı maliyyə alətinin qalan müddəti ərzində defoltun baş vermə ehtimalının qiymətləndirilməsini əks etdirir və maliyyə alətinin bütün müddəti ərzində 12 aylıq defolt ehtimalının məbləğinə bərabərdir.

Defolt ehtimalının qiymətləndirilməsi məqsədilə Cəmiyyət aşağıdakı şərtlərdən biri və ya bir neçəsinin baş verdiyi təqdirdə defolt vəziyyətinin yarandığını hesab edir:

- borcalanın müqavilə ilə ödənişləri 90 gündən artıq gecikdirildikdə;
- borcalan aşağıda göstərilən ehtimal olunan müflis olma meyarlarına cavab verdikdə:
 - Cəmiyyət borcunu restrukturizasiya etmək məcburiyyətində qaldıqda;
 - borcalan vəfat etdikdə;
 - borcalan müflis olduqda və ya borcalanın müflis olma ehtimalı yüksək olduqda;
 - kreditlər çəkilməmiş kredit zərərlərini əks etdirən əhəmiyyətli dərəcədə güzəştə alındıqda və ya verildikdə.

Aşağıdakı keyfiyyət, kəmiyyət və ya məhdudlaşdırıcı meyarlardan biri və ya bir neçəsi baş verdiyi təqdirdə, Cəmiyyət maliyyə aləti üzrə kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artdığını hesab edir:

- ödəniş müddəti 30 gün gecikdirildikdə;
- kredit daxili nəzarət proseduruna uyğun olaraq "nəzarət siyahısına" daxil edildikdə.
- Nisbi məhdudlaşdırıcı meyar mövcud skoring modellərindən istifadə etmədən maliyyə alətləri portfeli əsasında müəyyən edildikdə: Cəmiyyət müntəzəm olaraq yüksək kredit riskinə (yüksək kredit riskli regionlar, keyfiyyətsiz maliyyə alətləri, buraxılması dayandırılan maliyyə alətləri) malik seqmentlərin monitorinqini aparır və belə portfeller üzrə kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsinə müəyyən edir.

LGD - defolt baş verdiyi zaman yaranan zərərin qiymətləndirilməsidir. Bu, müqavilə üzrə ödənilməli gələcək pul axınları ilə borcalanın, həmçinin təminatın satışından əldə etməsi gözlənilən pul axınları arasındakı fərqə əsaslanır. Adətən bu göstərici EAD-nin faiz nisbəti kimi ifadə edilir. Gözlənilən zərərlər hesabat dövrünün sonuna cari dəyərə diskontlaşdırılır.

Diskont dərəcəsi maliyyə aləti üzrə ilkin effektiv faiz dərəcəsi və ya onun təxmini dəyəridir.

Hazırkı maliyyə hesabatlarında tanınmış GKZ səviyyəsi ilkin tanınmadan sonra borcalanın kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsindən asılıdır. Bu yanaşma gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi üçün üç mərhələli modelə əsaslanır. 1-ci Mərhələ - ilkin tanınma zamanı dəyərsizləşməmiş və həmin vaxtdan kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artmamış maliyyə aktivləri üzrə 12 aylıq GKZ əsasında dəyərsizləşmə ehtiyatı tanınır. İlkin tanınma vaxtından etibarən kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artmış, lakin hələ dəyərsizləşməmiş maliyyə aləti 2-ci Mərhələyə köçürülür və dəyərsizləşmə ehtiyatı bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri əsasında tanınır. Maliyyə aləti dəyərsizləşdikdə 3-cü Mərhələyə köçürülür və dəyərsizləşmə ehtiyatı bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri əsasında tanınır. Aktivin 3-cü Mərhələyə köçürülməsi nəticəsində Cəmiyyət faiz gəlirini ümumi balans dəyəri əsasında təhminə dayandırır və faiz gəlirini hesablayarkən gözlənilən kredit zərərləri çıxılmaqla, balans dəyərinə aktivin effektiv faiz dərəcəsini tətbiq edir.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması meyarı artıq yerinə yetirilmədikdə, maliyyə aləti 1-ci Mərhələyə geri köçürülür. Əgər kredit qalığı kredit riskinin əhəmiyyətli artması nəticəsində 2-ci Mərhələyə köçürülmüşdürsə, Cəmiyyət həmin kredit riskinin aktuallığının saxlanması və ya dəyişməsindən əmin olmaq üçün ona nəzarət edir.

Cəmiyyət gözlənilən kredit zərərlərini portfel əsasında qiymətləndirir: eyni kredit riski reytingləri və eyni kredit portfeli seqmentləri üçün GKZ-nin hesablanması prosesində eyni kredit riski parametrləri (məsələn, PD, LGD) tətbiq edilir.

Bu yanaşma borcalanlar haqqında müəyyən məlumatlar (kreditin vaxtında ödənilməməsi, əvvəlki dövrlər üzrə zərərlər haqqında məlumat, yer və digər proqnoz məlumatları kimi) əsasında portfelin eyni seqmentlərə daxil edilməsini əhatə edir.

Bazar riski. Bazar riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul axınlarının bazar qiymətlərindəki dəyişikliklər səbəbindən dəyişkən olacağı riskidir. Cəmiyyətin məruz qaldığı bazar riskinə əsasən faiz dərəcəsi riski və valyuta riski aiddir.

Faiz dərəcəsi riski. Cəmiyyət bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsinin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar riskə məruz qalır. Aşağıdakı cədvəl "risk göstəricisinin ehtimal edilən mümkün dəyişməsi" üsulu ilə hesablanmış faizlərin dəyişməsinə Cəmiyyətin həssaslıq analizini təqdim edir:

	31 dekabr 2025-ci il		31 dekabr 2024-cü il	
	Faiz dərəcəsi +1%	Faiz dərəcəsi -1%	Faiz dərəcəsi +1%	Faiz dərəcəsi -1%
Maliyyə aktivləri				
Müştərilərə verilmiş kreditlər	70,149	(70,149)	65,320	(65,320)
Maliyyə öhdəlikləri				
Müddətli borc öhdəlikləri	(22,976)	22,976	(17,280)	17,280
Buraxılmış borc istiqrazları - uzunmüddətli	(4,018)	4,018	(4,017)	4,017
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəətə xalis təsir	43,155	(43,155)	44,023	(44,023)

Likvidlik riski. Likvidlik riski maliyyə öhdəliklərindən yerinə yetirilməsində Cəmiyyətin çətinliklərlə üzləşəcəyi riskdir. Buraya faktiki olaraq ödəmə vaxtı çatmış maliyyə alətləri üzrə digər maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün kifayət qədər vəsaitlərin mövcud olması aiddir. Likvidlik riski aktivlər üzrə əməliyyatların yerinə yetirilmə müddətinin öhdəliklər üzrə əməliyyatların ödəmə müddətləri ilə uzlaşmadığı hallarda ortaya çıxır. 31 dekabr 2025-ci il və 31 dekabr 2024-cü il tarixlərinə maliyyə alətlərinin ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıdakı kimidir:

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Cəmi
Maliyyə aktivləri						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	91,013	-	-	-	-	91,013
Müştərilərə verilmiş kreditlər	169,390	187,675	2,541,625	4,105,653	10,590	7,014,933
	260,403	187,675	2,541,625	4,105,653	10,590	7,105,946
Maliyyə öhdəlikləri						
Müddətli borc öhdəlikləri	(411,909)	309,710	1,254,245	1,145,532	-	2,297,578
Buraxılmış borc istiqrazları - uzunmüddətli	1,833	-	400,000	-	-	401,833
Əlaqəli tərəflər qarşısında borclar	866,059	-	-	-	-	866,059
	455,983	309,710	1,654,245	1,145,532	-	3,565,470
31 dekabr 2025-ci il tarixinə likvidlik boşluğu	(195,580)	(122,035)	887,380	2,960,121	10,590	3,540,476
31 dekabr 2025-ci il tarixinə məcmu likvidlik boşluğu	(195,580)	(317,615)	569,765	3,529,886	3,540,476	

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Cəmi
Maliyyə aktivləri						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	63,647	-	-	-	-	63,647
Müştərilərə verilmiş kreditlər	521,797	181,658	1,893,637	3,924,999	9,918	6,532,009
	585,444	181,658	1,893,637	3,924,999	9,918	6,595,656
Maliyyə öhdəlikləri						
Müddətli borc öhdəlikləri	8,058	-	1,164,320	555,598	-	1,727,976
Buraxılmış borc istiqrazları - uzunmüddətli	1,667	-	-	400,000	-	401,667
Əlaqəli tərəflər qarşısında borclar	864,244	-	-	-	-	864,244
	873,969	-	1,164,320	955,598	-	2,993,887
31 dekabr 2024-cü il tarixinə likvidlik boşluğu	(288,525)	181,658	729,317	2,969,401	9,918	3,601,769
31 dekabr 2024-cü il tarixinə məcmu likvidlik boşluğu	(288,525)	(106,867)	622,450	3,591,851	3,601,769	

23 Maliyyə Alətlərinin Ədalətli Dəyəri

Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlil edilir:

- 1-ci səviyyəyə oxşar aktiv və öhdəliklər üçün fəal bazarlarda kotirovka olunan qiymətlərlə qiymətləndirmələr (təshih edilməmiş)
- 2-ci səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlərdən yaranan) müşahidə edilə bilən ilkin əhəmiyyətli məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları vasitəsilə əldə edilən qiymətləndirmələr və
- 3-cü səviyyəyə müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan qiymətləndirmələr (müşahidə edilməyən ilkin məlumatlar) daxildir.

Maliyyə alətlərini ədalətli dəyərlə qiymətləndirmə iyerarxiyalarına bölmək üçün rəhbərlik peşəkar mülahizələr irəli sürür. Ədalətli dəyərlə qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli dərəcədə düzəlişlər tələb edən müşahidə edilə bilən məlumatlardan istifadə edildikdə, bu qiymətləndirmə 3-cü Səviyyəyə aid edilir. İstifadə edilən məlumatların əhəmiyyətliyi bütövlükdə ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi ilə ölçülür.

Ədalətli dəyərlə qiymətləndirilməyən, lakin ədalətli dəyəri açıqlanan aktiv və öhdəliklər

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin balans dəyəri belə maliyyə alətləri üzrə bazar şərtləri ilə bağlanan müqavilələrin qısamüddətli olmasına görə təxminən onların ədalətli dəyərinə bərabərdir. Müştərilərə verilmiş kreditlərin, müddətli borc öhdəliklərinin və buraxılmış borc qiymətli kağızlarının ədalətli dəyəri 2-ci Səviyyə kimi qiymətləndirilmiş və diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkətinin təhlilinə əsasən və tərəflərin kredit riskini əks etdirən diskont dərəcəsi üzrə ilkin məlumatlardan istifadə etməklə ümumi qəbul edilmiş qiymətdəyişmə modellərinə uyğun olaraq müəyyən edilmişdir.

Rəhbərlik hesab edir ki, maliyyə hesabatlarında tanınmış maliyyə aktiv və öhdəliklərinin balans dəyəri təxminən onların ədalətli dəyərinə bərabərdir və ədalətli dəyər iyerarxiyasının 2-ci Səviyyəsinə aid edilmişdir.

24 Maliyyə Alətlərinin Qiymətləndirmə Kateqoriyaları üzrə Təqdim Edilməsi

BMHS 9 "Maliyyə alətləri" standartına uyğun olaraq, maliyyə aktivləri aşağıdakı kateqoriyalara təsnifləşdirilir: (a) FVTPL kateqoriyasında qiymətləndirilən maliyyə aktivləri; (b) FVOCI kateqoriyasında qiymətləndirilən borc alətləri; (c) FVOCI kateqoriyasında qiymətləndirilən pay alətləri və (d) amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri.

FVTPL kateqoriyasında qiymətləndirilən maliyyə aktivləri iki alt-kateqoriyaya bölünür: (i) FVTPL kateqoriyasında məcburi qaydada qiymətləndirilən aktivlər və (ii) ilkin tanınma zamanı həmin kateqoriyaya aid edilmiş aktivlər.

31 dekabr 2025-ci il və 31 dekabr 2024-cü il tarixlərinə Cəmiyyətin maliyyə aktivləri pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərindən və müştərilərə verilmiş kreditlərdən ibarətdir və amortizasiya edilmiş maya dəyərində (AC) tanınan maliyyə aktivləri kimi təsnifləşdirilmişdir.

25 Hesabat Dövründən sonra Baş Vermiş Hadisələr

Hesabat tarixindən hazırkı maliyyə hesabatlarının dərc edilməsi tarixinədək olan dövr ərzində açıqlama üçün heç bir əhəmiyyətli hadisə baş verməmişdir.

GƏLƏCƏK BİZNES NƏİLİYYƏTLƏRİNİZİ BİZİMLƏ ƏLDƏ EDİN

UHY AUDİT MMC

"Ağ şəhər" Mərkəzi bulvar küçəsi,
ev 8, Giriş A, 1-ci mərtəbə,
AZ1025, Bakı, Azərbaycan

Telefon +994 (12) 480 13 62

E-poçt info@uhy-az.com

Veb www.uhy-az.com

"UHY Audit MMC" (Şirkət) Birləşmiş Krallıqda fəaliyyət göstərən "Urbach Hacker Young International Limited" şirkətinin üzvüdür və müstəqil mühasibatlıq və məsləhət xidmətləri şirkətlərini özündə birləşdirən beynəlxalq UHY şəbəkəsinin bir parçasıdır. "UHY" - UHY beynəlxalq şəbəkəsinin ticarət nişanıdır. Burada təqdim edilən xidmətlər "UHY" və ya onun hər hansı digər üzvü tərəfindən deyil, Şirkət tərəfindən həyata keçirilməkdədir. "UHY" və ya onun hər hansı üzvü şəbəkənin digər üzvləri tərəfindən göstərilən xidmətlərə görə heç bir məsuliyyət daşımır.

© 2026 UHY AUDİT MMC.